

KERSTBOEK

VAN

ZONNESCHIJN

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ W. DE HAAN N.V. UTRECHT 1956

Rembrandt.

Simeon in den Tempel.

KERSTBOEK
VAN
ZONNESCHIJN

KERSTBOEK
VAN
ZONNESCHIJN
1935

SAMENGESTELD DOOR
D. A. CRAMER-SCHAAP

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ W. DE HAAN N.V.
UTRECHT

INHOUD

Omslag „Het witte hertje”, door Adri Alindo.

	Bladz.
Plaat. „Simeon in den Tempel”, van Rembrandt	
<i>Martijn. het Kerstkindje en het witte Hertje</i> , kerstspreekje door D. A. Cramer—Schaap, met ill. van Adri Alindo (bij de Omslag) . . .	1
Het Staldeurtje	7
Simeon in den Tempel (bij de plaat) door ds. H. Cramer.	8
Wat is er te doen.	9
<i>Kerstmis in Indië</i> , door M. Wally—Roelofsma, met ill. van Adri Alindo	10
<i>Het gebroken kopje</i> , een kerstvertelling door M. C. van Oven—van Doorn, met ill. van Adri Alindo	14
<i>De drie Koningen</i> , door Frédéric Mistral	17
<i>Keesje</i> , kerstvertelling door ds. B. P. Westerdijk, met ill. van Adri Alindo	20
<i>De kerstkabouter</i> , door Elisabeth Jacobs, met ill. van Adri Alindo . .	28
Het kerstkribbetje en waar het vandaan komt	32
<i>Geheimzinnige plekjes in huis</i> , Nell Houwink—van Nie, met ill. van Adri Alindo	33
De kerstcactus en haar verzorging	40
<i>Een vreemde kerstdag</i> , bewerkt door D. A. Cramer—Schaap	41
De datum van ons Kerstfeest, door Ds. H. Cramer	48

Martijn, het Kerstkindje en het witte Hertje

DOOR

D. A. CRAMER-SCHAAP.

Kabouter Martijn was schoenmaker.

Of dacht je, dat er onder de kabouters geen schoenmakers waren?

Dan heb je het helemaal mis.

Kabouters dragen in huis vilten muilen en als ze uitgaan laarsjes van boomschors, en die laarsjes maakte kabouter Martijn.

Het was heel moeilijk werk. Je begrijpt, boomschors, en daar een schoen van maken, dat kan maar niet de eerste de beste! Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat zat Martijn gebogen over zijn tafeltje en ging zijn hamertje van klop, klop, klop. En ik denk dat het kwam door het moeilijke werk, dat Martijn zo stil was. Want dat weten jullie ook wel, als je met iets heel moeilijks bezig bent, — met kleuren bijvoorbeeld of met sommetjes maken, — als je dan wat zegt, gaat het meteen verkeerd ook. Dan schuift ineens je kleurkrijtje buiten de lijn en je som komt verkeerd uit.

Nu zijn kabouters juist een druk, levendig volkje. Ze hebben altijd wat te babbelen en te lachen. Daarom vonden ze Martijn saai en lieten ze hem een beetje links liggen. Want van grapjes dat ze houden! Haast net zoveel als jullie, denk ik.

Ze zijn ook wel eens ondeugend.

Ik weet van een klein kabouterjongetje, dat altijd de konijntjes plaagde . . . . maar nee, nee, nee, dat verhaaltje krijg je vandaag niet van me, want ik moet je vertellen van kabouter Martijn de schoenlapper, van het witte Hertje en het Kerstkindje. Dat je van het Kerstkindje hoort is natuurlijk heel gewoon; jullie zitten met Kerstmis immers onder de boom van het Kerstkindje — maar

van het witte Hertje — daar heb je misschien nog nooit van gehoord. Maar de kabouters kennen het wel! Alle kaboutermoeders vertellen hun kinderen 's avonds, voor het naar bed gaan, verhaaltjes over het witte Hertje, zoals jullie moeder je vertelt van Roodkapje, Bruintje Beer, de Wolf met de zeven geitjes of misschien wel van Kiekeboe.

Als de kabouterkindertjes heel zoet geweest zijn, dan zegt hun moeder: „Kijk maar goed rond als je in het bos komt, misschien dat je straks het witte Hertje wel tegenkomt”. Alle kabouters hebben er altijd naar uitgekeken, of ze groot waren of klein, allemaal, maar nog nooit heeft er een het gezien en toch weten ze heel goed, dat het bestaat.

Kleine Puntmuts heeft het bijna gezien, toen hij op Kerstavond een mandje met appeltjes aan zijn zieke Grootmoeder brengen moest. Hij was die dag heel lief geweest; hij had op zijn kleine broertje gepast; hij had de speelgoedkast opgeruimd — want kabouters hebben net zo goed speelgoed als jullie,

alleen natuurlijk veel kleiner — zonder dat zijn moeder het hem had hoeven te zeggen en hij had helemaal niet tegengeprutteld toen zijn Moeder zei: „Hè, Puntmutsje — zet eens gauw je mutsje op en breng dit mandje met appeltjes aan Grootmoeder, omdat het morgen Kerstmis is. En ik wed dat hij het witte Hertje dan ook vast en zeker zou zijn tegengekomen, als hij niet vóór hij aan de grote hei kwam, stilletjes een appeltje uit het mandje had genomen en opgegeten — toen zag hij in de witte sneeuw alleen maar de afdrukken van heel fijne hoefjes en aan de kale bremstruik vond hij een klein wit vlokje. Toen

wist Puntmutsje, dat het witte Hertje vlak bij hem geweest was, maar op de vlucht gegaan, toen het hem het appeltje uit het mandje had zien nemen.

Toen hij het later allemaal aan zijn moeder vertelde, knikte zij met haar hoofd. „Het is heel jammer, Puntmutsje”, zei zij, „het witte Hertje komt ieder jaar in de Kerstnacht door het bos met het Kerstkindje op zijn rug. Nog nooit heeft één kabouter het gezien, stel je voor, dat jou dat nu eens overkomen was!”

Nu was het in het kabouterdorp langzamerhand gewoonte geworden, om in de Kerstnacht samen het bos in te gaan op zoek naar het witte Hertje. Alle kaboutertertjes kwamen dan samen bij het vijvertje onder de eikebomen. Ze droegen lantarentjes van eikeldopjes aan lange elzetakken. Puntmuts stapte voorop door de hoge sneeuw, omdat hij de afdrucken van de hoeven kende — maar elk jaar sloeg hij toch juist de verkeerde weg in. Als hij het paadje naar de schaapskooi nam, ging het witte Hertje juist door de oude dennenlaan, en als Puntmuts naar de oude dennenlaan ging, dan hoorden ze heel in de verte het zilveren belletje van het Hertje klingelen in de richting van de schaapskooi.

„Dat is jullie straf”, zei dan Draaihals, de oude wijze uil, die in de eikeboom woonde. „Jullie bent dit jaar weer niet behulpzaam genoeg geweest; jullie hebt wel voor je eigen wintervoorraad gezorgd, maar wie heeft Pluim, de eekhoorn, geholpen nootjes te verzamelen?”

Maar de kabouters vonden Draaihals een vervelende oude zeur; ze zeiden, dat het alleen maar een ongelukkig toeval was, — en dat 't volgend jaar het witte Hertje met het Kerstkindje op zijn rug hun vast en zeker niet ontgaan zou.

Maar weet je, wie zich ieder jaar het allermeest verheugde op die tocht met de lantarentjes door het besneeuwde bos? Martijn.

Hij had het altijd zo druk, want de kabouters versleten zo gauw hun zolen van de laarsjes van boomschors, dat hij voor wandelen geen tijd had. Maar in de Kerstnacht nam hij 't er van; dan liet hij de andere kabouters voorop gaan; hij luisterde naar hun gelach en gesnap en in zijn eentje liep hij achter hen aan. Hij keek naar de sneeuw die in het maanlicht als duizenden sterretjes flonkerde; hij keek naar de hei, waar het stil was, zo stil dat zelfs de drukste kaboutertertjes er zachtjes gingen praten, en altijd hoopte hij dat het witte Hertje ineens uit het struikgewas te voorschijn zou springen en dat hij het zien zou, met het Kerstkindje op zijn rug . . . dat was een grote wens van kabouter Martijn.

En nu was het weer Kerstavond.

O, wat had kabouter Martijn het druk gehad! Want de kabouters wilden allemaal met Kerstmis hele laarzen hebben.

Oef, wat deed zijn arme rug een pijn van het bukken, en zijn handjes waren zo moe en stijf, dat ze de hamer haast niet meer vast konden houden. Maar nu was hij toch aan zijn laatste paar. Voor Krullebaard waren ze — een paar gloednieuwe waterlaarzen. Klop, klop, — zei Martijn's hamertje. Krullebaard zou straks zelf de laarzen komen halen . . .

Op het tafeltje stond, achter de doos met de houten pennetjes, het lantaarntje aan de stok al klaar, met een splinternieuwe kaars in het eikelnapje.

Verbeeld je, als ze vannacht het witte Hertje eens tegenkwamen . . . verbeeld je!

Maar wie rammelde daar aan het deurtje? Heel zacht, of het het krabbelen

van een muisje was — of het pikken van vogeltje? Krullebaard was het niet; die wachtte niet tot hij opengedaan werd, maar stapte zo wel naar binnen.

Martijn stond op, rechte zijn pijnlijke rug, streek eens over zijn moede ogen en stapte naar de deur. Eerst zag hij niets; maar toen zijn ogen een beetje aan de duisternis gewend waren, zag hij een meesje op de drempel van zijn huisje zitten. Hij herkende het aan het zwarte kapje en de zilveren vleugeltjes.

„Ben ik hier bij Martijn de schoenmaker?” piepte het meesje.

„Zeker”, zei Martijn verbaasd.

„Ik heb dadelijk een paar schoentjes nodig, baas!”, zei de mees, en zijn staartje wipte op en neer, zo'n haast had het.

Toen zette Martijn grote ogen op. Een mees, die schoentjes nodig had! Daar had hij nog nooit van gehoord.

„'t Is niet voor mij”, zei het meesje, of hij Martijns gedachten raadde, „er is een kindje verdwaald in het bos, en het kan niet lopen van de koude voetjes . . .”.

Martijn schudde zijn hoofd en een rimpel kwam in zijn voorhoofd.

Die domme, onvoorzichtige kabouters ook, die hun kleine kindertjes dikwijls zo maar alleen het bos instuurden. Maar het was Kerstavond en hij was klaar met zijn werk.

„Schoentjes heb ik niet”, zei hij kort, „ze moeten dan maar beter op de kinderen passen”, maar meteen dat hij dat zei, zag hij dat verdwaalde kindje voor zich in de sneeuw, met zulke erge koude voetjes, en hij bedacht zich, dat hij nog een paar vilten muiltjes had staan.

Wacht maar”, zei hij zachter, en draaide zich om, om de muiltjes te halen, maar toen hij er mee terugkwam, zat daar naast het meesje ook nog een konijntje voor zijn deur. Het had zeker heel hard gelopen, want het hijgde zo, dat het niet dadelijk spreken kon.

„Die zijn te klein”, zei de mees, toen hij de muilen zag.

„Veel te klein”, hijgde het konijn. „Kijk, ik heb een afdruk van zijn voetje meegebracht”, — en hij liet het klompje sneeuw zien, dat hij in zijn voorpootjes droeg en waarin Martijn duidelijk de afdruk van een voetje zag.

„Maar dat is heel groot!”, zei hij, „zo'n grote maat heb ik niet. Het lijkt wel de maat van een mensenkind!”

„Kun je dan niet gauw een paar maken?” smeekte de mees.

„Wij zullen je wel helpen”, beloofde het konijn, maar Martijn keek heel bedenkelijk; als hij nu nog een paar schoenen maken moest, kon hij niet mee met de kabouters naar het bos om het witte Hertje te zoeken. En hij was ook zo moe . . . .

„Nee” wilde hij zeggen, maar hij zei toch „ja” en zuchtend trok hij zijn schootsvelletje weer aan en klom op zijn krukje. Klop, klop, klop, ging zijn hamertje.

Krullebaard, die al gauw zijn nieuwe waterlaarzen kwam halen, lachte hem hartelijk uit. „Wie gaat er nu in de Kerstnacht een paar nieuwe schoenen zittten maken”, zei hij.

„Zouden jullie niet een uurtje kunnen wachten?” smeekte Martijn. „Als je het aan de andere kabouters vraagt . . . . één uurtje maar, in die tijd ben ik wel klaar!”

Maar Krullebaard en de andere kabouters dachten er niet aan! Ze kwamen wel langs Martijns huisje en klopten tegen het raam, en riepen naar binnen, dat hij mee moest gaan, en niet thuis blijven zitten, maar wachten . . . . nee hoor, dat deden ze niet . . . .

Martijn luisterde. „Ze nemen de weg naar de schaapskooi”, zei hij met een zucht. Toen hoorde hij achter zich duidelijk het konijn lachen en de mees sijlen, of had hij 't zich verbeeld?

O, wat schoten de nieuwe schoentjes flink op, al was Martijn moe. De mees droeg in zijn snavelletje de houten pennetjes aan en het konijn naaide de hulstbesjes, die als knopen dienst deden, er stevig aan. Prachtige sterke laarsjes waren het. Martijn voelde zich opeens zo moe niet meer en zijn rug deed al minder pijn.

„Ik ga ze zelf mee wegbrengen”, zei hij, „ik zal het witte Hertje wel niet meer zien; daarvoor is het nu te laat, maar de wandeling door het bos zal ik tenminste niet missen”.

„Goed”, zei de mees, en „goed”, zei ook het konijn.

Toen bond Martijn zijn bouffante om, stak zijn kaarsje aan en slingerde de laarzen over zijn schouder.

„Ik vlieg wel voorop”, piepte de mees.

„En ik sluit de rij”, zei het konijn.

Zo liepen ze met hun drieën door het bos, en Martijn vond het wel jammer, maar ze sloegen niet het pad naar de schaapskooi in, waar de andere kabouters heengegaan waren, maar de mees koos de lange laan van de oude dennen.

Maar mooi dat het was! De sneeuw op de dennetakken schitterde en fonkelde; over het water van het vijvertje dag een dun vliesje ijs, en de maan goot over het bos zijn zilveren stralen. Het was heel stil, soms plofte een vracht sneeuw van een tak naar beneden, maar dat was ook het enige geluid dat ze hoorden.

Opeens bleef Martijn stilstaan.

„Vreemd”, zei hij, „dat is nu toch heel vreemd!”

„Wat is er?”, vroeg het konijn, dat bijna tegen hem was opgebotst.

„Kijk eens!” Martijn wees naar de besneeuwde weg, waarop ze liepen.

„Kijk toch eens wat een sporen. Wie zijn hier allemaal langs gekomen?”

„O, bedoel je dat?”, zei het konijn en lachte. „Ja, net of alle beesten hier

voorbij getrokken zijn, hè? Hier staan herteboven, daar is het wilde zwijn, daar het spoor van de vos; hier zijn de hazen langs getrokken en kijk, daar de konijnen. De muizen hebben midden op de weg getrippeld; wat lijken de boven van het paard groot daarbij. Zelfs een koe is hier langs gekomen!"

„Vreemd", zei Martijn weer, „heel vreemd!"

„Je moet een beetje doorlopen", zei het konijn. „We zijn toch al laat en het kind wacht op zijn schoentjes!"

Zwijgend stapten ze verder tot ze bij de hoek kwamen, waar achter het weitje lag. Nu waren ze er vlak bij . . . Weer bleef Martijn staan en zijn ogen werden groot en rond.

Daar zat midden op het weitje, onder de kale eik, die daar helemaal in zijn eentje stond, een klein jongetje, een gewoon mensejongetje in een wit hemdje. Het had een krans van licht om zijn hoofdje en in zijn handjes hield het zijn koude voetjes.

„Het Kerstkindje", stamelde Martijn.

Om het kindje heen zaten rustig de dieren. De vos midden tussen de konijntjes, die helemaal niet bang van hem schenen te zijn. De hond lag aan de voeten van het jongetje, de koe stond vlak bij hem en warmde hem door zijn adem over hem heen te blazen. De muisjes speelden met de staart van de poes, en op een van de eiketakken zat het duifje heel gezellig naast de sperwer.

Toen begreep Martijn, dat hij de schoentjes gemaakt had voor het Kerstkindje!

„Ze zijn lang niet mooi genoeg!" zei hij, „ik had ze toch minstens kunnen voeren met mos, en er zit een bobbelje in de linkerzool".

Maar het jongetje zag de schoentjes, lachte en stak er zijn handjes naar uit. Eerbiedig legde Martijn ze naast hem neer. Dat schoenen, die hij gemaakt had, door het Kerstkindje gedragen zouden worden, was zijn allergrootste beloning.

Toen trad hij achteruit.

„Waar is het witte Hertje?" vroeg hij fluisterend aan het konijn.

„Het had hier ook moeten wezen", zei het konijn zuchtend, „maar het was niet op tijd bij de eik. Toen ben ik met de mees bij jou de schoentjes gaan halen; het Kerstkindje kan toch niet al die tijd met blote voetjes zitten en door de sneeuw lopen!"

„Ik denk", zei de mees, „dat het bang is de kabouters in het bos tegen te komen!"

Toen begon heel in de verte een kerkklokje te luiden.

Er was plotseling een geruis en getrippel om hem heen. Martijn deed de ogen even dicht, zo verbaasde hem alles en toen hij ze weer opendeed, was het Kerstkindje verdwenen en de dieren ook en zelfs de maan was achter een wolk gekropen. Alleen stond hij onder de dorre eik in de sneeuw.

„Was het een droom?" dacht hij, maar neen, de schoentjes dan, die hij gemaakt had en de vele sporen in de sneeuw!

Langzaam liep Martijn door het bos terug naar zijn huisje. Hij dacht er aan, dat hij de enige was, die het Kerstkindje gezien had. Maar hij zou het niemand vertellen! Ze zouden hem niet geloven en hem uitlachen! Niemand zou hij zijn geheim vertellen; hij zou het voor zichzelf bewaren als een schat . . . maar als hij het Kerstkindje gezien had, zou hij dan ook het witte Hertje niet tegen komen? De anderen, die hadden het vast niet verdiend.

maar hij . . . . Het was een trotse gedachte die kiemde in het hartje van Martijn.

Daar kraakte in het bos een tak en het was of hij wat hoorde wegvluchten. Snel draaide hij zich om, maar achter hem lag de witte weg en roerloos stonden de donkere stammen in het bos.

En toch . . . .

Langzaam keerde hij terug, en daar stonden, naast de bremstruik, de af-drukken van fijne hoefjes in de sneeuw, en aan het doornige takje van de brem wapperde een zijdeachtig wit pluisje.

Toen begreep Martijn dat hij, net als Puntmutsje, bijna het witte Hertje had gezien, — bijna, en toen had hij het weer verspeeld, omdat het bang voor hem geworden was en voor zijn trotse gedachten.

Heel langzaam liep hij naar huis terug en bij het tafeltje waar de houten pennetjes nog op verstrooid lagen, naast de hamer die hij geen tijd gehad had op te bergen, bleef hij staan.

„Maar het Kerstkindje draagt toch maar mijn schoentjes” zei hij koppig.

„Maar je had ze met mos kunnen voeren, en in de linkerzool zat een bobbeltje” zei een ander stemmetje in hem.

Toen boog Martijn het hoofd en was beschaamd, want hij voelde dat het waar was. En zolang hij die ongevoerde schoentjes en dat bobbeltje voor zich zag, wist hij dat hij ook niet verdiend had het witte Hertje te zien.

Toen begonnen de Kerstklokken te luiden en de wereld werd wakker. De zon kwam op; er werd op zijn deurtje geklopt en daar stond Span, zijn leerjongen en riep:

„Gelukkig Kerstfeest, Baas!”

HET STALDEURTJE. 1)

Het staldeurtje kraakte,
De os loeide zacht,
Toen Jozef ontwaakte
Was 't Kindje gebracht.

Wij noemen hem Jezus
Heeft Jozef gezegd,
Zacht heeft toen Maria
't In 't kribje gelegd.

't Had haartjes als zijde,
Een mondje zó klein,
Er straalde om Zijn hoofdje
Een heldere schijn.

Wie loopt op het paadje,
En wie klopt er aan?
't Zijn herders die zwijgend
Voor 't staldeurtje staan.

Dan klinken hun stemmen
„De Heer zij geloofd!”
Zij nemen eerbiedig
De muts van het hoofd.

D. A. CRAMER—SCHAAP.

---

1) De muziek van dit versje staat in: „Voor onze kleintjes”.

SIMEON IN DEN TEMPEL

VAN

REMBRANDT VAN RIJN

(bij de plaat)

DOOR

Ds. H. CRAMER.

Kijk eens goed naar de plaat, die we van 't jaar bij het Kerstboek hebben laten opnemen. Het is een bekend schilderij, en zodra je eens in den Haag komt, kun je het zelf gaan bekijken, want het hangt in het „Mauritshuis”. Ik weet nog wel dat, toen ik het als jongen zag, ik mij altijd verbeeldde, dat het verbazend groot was, bijna levensgroot wel, en dat ik niet wist wat ik zag, toen het daar maar zo klein tegen de muur hing. Schrik daar dus maar niet van, en probeer liever eens te vragen hoe het komt, dat je onwillekeurig je voorstelt dat het groot zal zijn. Wel, omdat de voorstelling zo geweldig is. Kijk maar eens naar die hoge gewelven, die achter de groep op de voorgrond schemerig, maar toch fonkelend te zien zijn. Dat is de tempel, het grote middelpunt van Israëls godsdienst, en al had Rembrandt die nooit gezien, en al zag hij er waarschijnlijk heel anders uit dan Rembrandt hem hier schilderde, in èèn opzicht heeft hij het precies raak weergegeven: in de grootsheid van dat machtige bouwwerk. We kunnen best begrijpen dat Jezus, toen hij een jongen van twaalf jaar was, er niet uitgekeken raakte: dat was voor hem nog veel interessanter dan voor jullie een vliegmachine, want niet alleen was het een hoogtepunt van wat mensen maken kunnen, net zoals vliegmachines, maar bovendien was het het huis van God, en daar was iedere Joodse jongen vol eerbied voor, want dat leerde hij van jongs af aan.

En dan de indrukwekkende gestalte van den Hogepriester voorop. We begrijpen nu ook, dat Rembrandt nog jong was toen hij deze schilderij maakte, want hij voelt nog erg voor een „theatraal effect”, zoals we dat noemen, en als je dat niet begrijpt, dan kan ik je helpen, door te zeggen, dat dat hetzelfde is als waarvoor jullie voelen als je verkleedpartijtje houdt en hele Indianengeschiedenissen voorstelt, zoals ik dat van 't jaar een grote groep Padvinderswelven bij Oud-Reemst zag doen. O, wat stonden die plechtig en zwijgend, o, wat slaakten ze woeste kreten, toen het opperhoofd hen wenkte, o, wat hurkten ze voornaam en zwierig rond het kampvuur om de vredespijp te roken! Nu, waar die jongens voor voelden, daar voelde Rembrandt ook voor toen hij jong was, en daarom die Hogepriester met die hand, waarop fel het licht valt, hetzelfde licht, waar Rembrandt nog zo veel van houden zal, als hij later de „Nachtwacht” schildert, en de laagstaande zon laat schijnen op de hand van Luitenant Banning Kok.*

Maar Rembrandt is meer ook, dan een die van praal en statie houdt. Rembrandt heeft altijd naar een zoon verlangd, en daarom was hij ook zo overgelukkig met zijn Titus, zijn zorgenkind. En iets van dat verlangen zie je in de ogen van Maria, al heeft de verbazing over al het vreemde, dat in de tempel gebeurt, voorlopig nog de overhand, en in Jozef, die met de twee duifjes, die ze als dankoffer moeten geven, in de hand neerknielt, ook.

En toch blijven die allen nog bijzaak. Want die lichte plek midden op de schilderij, op wie valt het en vanwaar komt het, dat licht? Van omhoog, ja, maar ook van het hoofdje van het kleine kind, aan wie ons Kerstfeest gewijd is, een feest, dat ons allemaal maken wil als de oude man, die het kindje in verrukking in de armen houdt en schijnt te wiegen, en die in de bijbel de woorden zegt:

„Nu laat gij, Heer, Uw dienstknecht gaan in vrede, want mijn ogen hebben Uw heerlijkheid gezien!”

Er kwamen alle dagen honderd kindertjes in de tempel, en die Simeon zat er al bijna honderd jaar misschien, want hij was erg oud. Maar op dit ène had hij gewacht, omdat het meer dan een kindje was, het was een boodschap van God aan de mensen, die niet iedereen begreep, maar die de mensen, als ze wilden, allen gelukkig kon maken. En Simeon wilde, dat bleek, doordat hij er wat voor over had. Alle dagen maar in de tempel te zitten uitkijken of het nog niet kwam, het bericht van God, dat Hij anders over de mensen dacht, dan de Joden altijd weer zeiden, dat God ze lief had, en dat wilde tonen, — zoals wij dat ook kunnen, — door het liefste wat Hij had aan hen toe te vertrouwen! En nu was het gekomen, eindelijk, eindelijk! Simeon heeft het begrepen, en Rembrandt ook, dat kun je wel zien op de schilderij.

En als nu met Kerstmis weer eens Lucas II wordt verteld of voorgelezen, denk dan nog maar eens aan deze plaat en de oude Simeon, die lang wachten moest op wat hij hoopte, en er veel voor over moest hebben, maar die het eindelijk mocht zien.

WAT IS ER TE DOEN.¹⁾

(Oud Kerstliedje).

Wat is er te doen zo vroeg in 't seizoen
Zo vroeg in 't seizoen
dat alle die bloempjes zo schoon staan in 't groen? (bis)

Daar is van den nacht geboren een kind,
geboren een Kind
en slaapt bij zijn moeder op hooi en op strooi (bis).

Daar zijn alle nachten drie engelkens bij,
drie engelkens bij;
Zij wiegen het kindje en het slaapt er zo blij (bis).

---

¹⁾ De muziek van dit versje is te vinden in „Ons nieuwe kerstboek”, gecomponeerd en bewerkt door Geertruida van Vladeracken.

KERSTMIS IN INDIË.

DOOR

M. WALLY-ROELOFSMA.

Hansl zit op de vensterbank van de voorgalerij.

Hij kijkt sip voor zich uit. Het regent; dikke druppels vallen op de blaren van de bomen. Het is kil en de eerste dag van de kerstvacantie.

In het huis van de burens hoort hij Nini en Edu praten tegen hun moeder. Ze hebben 't zeker erg druk.

O, ja, Kerstmis. „Kerstmis”, zei Nini altijd, „was zo gezellig”.

Zouden ze nu weer allerlei voorbereidselen maken? Wat zou dat leuk zijn. En ze hebben ook een kerstboom. Wel geen echte, maar ja, dat kan in Indië niet. Maar als 't maar een boom is. In Europa hebben ook veel mensen tegenwoordig een namaakboom. En dáár kan je toch de echte bomen wel krijgen.

„Hè,” denkt Hansl, „waarom krijgen wij geen boom. Maar moeder wil 't niet. Ze heeft er geen lust in. Tegen kersttijd en oudejaar is moeder altijd zo triest en verdrietig. dan verlangt ze naar haar eigen land, naar Zwitserland.

't Zal wel een saaie vacantie worden. Want nu is moeder ook nog ziek. Rheumatiek door 't vochtige weer!

Hè, ook zo'n versierd huis, ook een kerstboom. Mevrouw Raldink zal hen zeker wel eens een keertje vragen, maar een eigen boom, dat zou nog heerlijker zijn.

Hansl wordt steeds treuriger. Er komt mist voor zijn ogen. Hij voelt zich zo alleen.

Charles, zijn grote broer, is naar zijn vriend. Zou Charles 't ook naar vinden, dat ze geen boom hebben? Charles spreekt er nooit over. Maar Charles doet altijd zo onverschillig over vervelende dingen, die toch niet te veranderen zijn.

En Gert? Gert is nog te klein, die denkt er niet over. Die vindt 't ook best om bij de familie Raldink 't Kerstfeest te vieren.

Was Gert ook nu niet bij Edu? Die hielp natuurlijk. Ze waren zeker aan 't nakijken, wat er nog aan versiering was.

Kijk daar kwamen ze aan in regenjassen. Mevrouw met een rijbroek aan en mijnlaarzen en Edu en Gert droegen een grote mand.

Wat gaan ze nu doen?

„Hallo Hansl, wat zit jij daar in je eentje? Ga je niet mee? We gaan de rimboe in om groene en rode bladeren te halen”, roept Mevrouw Raldink.

Hansl schudt zijn hoofdje. Neen, hij heeft geen lust om mee te gaan. Hij blijft maar thuis bij moeder.

„Hoe is het met moeder?” roept Mevrouw weer, „wacht, ik zal zelf eens komen kijken. Edu, Nini, Gert wacht even, even naar Mevrouw Petersen”.

Met grote stappen loopt ze 't tuinpad op en 't huis van Hansl in.

Hansl loopt mee naar moeders kamer.

„Wel, Marguërite, hoe gaat 't? Nog steeds pijn? — O, en wat een oude lpengezicht. Heb je zoveel pijn?”

— Neen, de pijn is niet erg meer. „Maar och, dat weer en die feestdagen”, zegt Mevrouw Petersen.

„Wat mopper je op de feestdagen. Feest en mopperen? Bij feest hoort blijheid”.

„Gaan jullie ook een boom maken?”

„Natuurlijk”.

Wat voor een boom? Wat heb je nu aan Kerstmis in Indië. Er zijn niet eens dennebomen en geen sneeuw en ijs en geen hulst en mistletoe. Neen, ik vind 't hier vreeslijk.

„O, foei, wat een somberheid. Maar lieve schat, als er geen hulst is, dan is er wel wat anders”.

Je bent nooit echt in Indië geweest, al woon je er nu al 12 jaar.

Je hebt altijd je hart in Europa gelaten en dan zie je niet, wat hier óók nog goed is.

Op hulst ga ik nu uit. Ja, 't is wel geen echte hulst, maar 't effect van gezellige rode kerstmis kun je er ook mee bereiken.

In deze tijd van het jaar zijn er juist op de heuvel bij de Kramat veel planten met jonge rode bladeren en dan de hoge stijve varenplanten, die zitten juist nu in de regentijd vol mooie jonge takken. Dat is met wat fantasie voor dennegroen te gebruiken. En dan weet ik nog een plek waar wolfsklauw groeit”.

„Ja”, roepen Nini en Edu, „in 't vlinderbos”.

„In 't vlinderbos?” vraagt Mevrouw. „Wat is dat nu weer? Jullie hebt altijd van die aparte namen”.

„O, 't vlinderbos is een gedeelte op het pad naar de twaalfde hoogspanningspaal. Toen we daar voor het eerst wandelden vlogen er zoveel vlinders, dat we het „'t vlinderbos” gedoopt hebben”.

„Nu, zal ik wat meebrengen, voor jou ook? Ik zal je wel helpen met versieren”, vraagt Mevrouw Raldink. Hansl staat vol verwachting te kijken, en stil bij zichzelf, bidt hij: „O, lieve Heertje, laat moeder nu vrolijk worden en ook gaan versieren. Een kerstboom hoeft niet, als 't maar gezellig wordt”.

Mevrouw Petersen kijkt al wat minder triest. Mevrouw Raldink heeft zo enthousiast verteld, en ze zien er zo grappig uit in hun regentenu. De kinderen op blote voeten, maar met een lange cape aan.

„Ach, ja, breng maar wat mee. Dan doe ik het in de vazen”.

„Goed”, zegt Mevrouw Raldink, „Hansl ga jij dan ook mee? Vraag een oud mes en een bakoel¹⁾ aan kokki”.

En wacht, Marguërite, voor jou heb ik onderwijl wat te lezen.

Ik heb juist een fijn boek voor deze tijd. Nini, haal jij „Onder het Stroodak” eens. Dan moet Mevrouw Petersen dat gedeelte over de Kerstviering maar eens lezen.

„En als we dan terug zijn, is ze misschien net zo „kersterig” als wij”.

Nini haalt 't boek en Hansl wapent zich met cape, mes en mand.

Als ze mevrouw Petersen met het boek hebben achtergelaten, trekken ze er op uit.

Door de regen, door modder en plassen. Maar het kan ze niets schelen.

Thuis zullen ze zich in de badkamer weer netjes maken.

Hansl kijkt vrolijk rond en hij en Nini helpen 't flinkst mee met plukken.

Met de varens moeten ze voorzichtig zijn, want 't is een taai soort en je kunt er je handen aan opensnijden.

¹⁾ Rieten mand.

Al gauw hebben ze de manden vol. O, wat ziet het er heerlijk uit. Die frisse jonge rode bladen en dat fijne varengroen.

Nu nog naar 't vlinderbos voor de wolfsklauw.

O, wat veel! 't Kruipt over de grond tusschen de bomen. En hier vinden ze ook nog jonge witte blaadjes aan een plant.

„Pluk maar”, roept moeder Raldink, „dat is de mistletoe”.

De manden zijn vol. Maar in hun armen dragen ze nog veel mee.

En als ze langs de kamponghuisjes teruglopen kijken de Inlanders hen verbaasd aan.

Maar een paar, die hier al langer wonen, weten 't wel. Njonja Raldink gaat altijd in deze tijd van dat groen halen.

Dan hebben de blanda's feest. De huisjongen van njonja heeft wel eens verteld, dat er dan ook een boom met allemaal lichtjes staat.

En aan de nieuwe bewoners van de kampong vertellen ze dat. Er zijn veel nieuwe bewoners.

't Zijn mensen, die uit kleine dessa's op Java zijn gekomen, om hier op Sumatra in de mijn te werken. Als ze goed hun best gedaan hebben, krijgen ze een huisje en een stukje grond in de nieuwe kampong om met vrouw en kinderen te wonen.

Als Mevrouw Raldink en de kinderen bij 't huis van Mevrouw Petersen komen, staat Mevrouw Petersen al uit te kijken. Ze heeft een dikke wollen sjaal om, maar is toch uit bed gekomen.

En kijk, ze is al veel vrolijker.

Is het toevallig, of geeft Mevrouw Raldink Hansl expres een knipoogje?

„Hoerah, moeder is opgestaan”, roepen Hansl en Gert. En ook Nini en Edu juichen mee.

„Wat zien jullie er uit! O, wat een snoezige bladeren. Ik wist niet, dat dié er groeiden”.

„Ja, maar je weet ook niet alles”, lacht mevrouw Raldink. „En nu brengen we het groen in de badkamer en gaan ons eerst wat wassen. Kijk onze benen eens. Ik ben drijfmat”.

„Ik ook, ik ook” roepen de kinderen. „Kom gauw baden en droge kleren aan en dan versieren”.

„Dan krijgen jullie eerst als je schoon bent van mij een glas limonade en jij, Minka, een kopje koffie?”, zegt Mevrouw Petersen.

„Nou graag, en hoe is 't, ben je een beetje enthousiast?”

„Ja, dat boek, dat brengt stemming”.

Ik heb nu ook wel zin, om er wat werk van te maken.

„Jammer, dat we hier zo ver van alles afzitten. Ik zou nog wat rood papier willen hebben”.

„Hiep, hiep, hoerah”, roept Hansl en smooit zijn moeder in een innige omhelzing.

Mevrouw begrijpt er niets van en lacht maar.

Wanneer allen schoon zijn, komen ze weer samen om van de versnaperingen te genieten.

Ze babbelen en praten door elkaar. Neen, een kerstboom kunnen de Petersens niet hebben. Ze hebben geen kaarsjes en geen versierselen. En hier kan je niets krijgen. En ze hebben geen boom.

„Geen boom? En dié dan”, roept Nini en wijst op een Indisch dennetje in een grote ronde stenen pot.

„Ja, dat lijkt erg op een echte kerstboom, maar 't zou er onder lijden, als het volgehagen werd”, merkt Mevrouw Raldink op.

„Denk je?” zegt Mevrouw Petersen.

„O, dus je zou het wel er voor willen gebruiken?”

Hansl en Gert popelen. Wat gaat er gebeuren?

„Nu, ik heb nog wel kaarsjes en dan bind je er chocolaadjes aan en op de passar kun je van die glazen, zilveren kralen krijgen.

De Inlandse dansmeisjes gebruiken ze veel. En van dat dikke zilveren en gouden draad, dat de Chinese vrouwen gebruiken om slofjes te borduren.

En rood vloeipapier is er ook nog wel. De kaarsjes kun je van mij krijgen. Ik heb er genoeg. Rood parelgaren om de chocolaadjes mee aan de boom te binden, heb ik ook. Maar kaarsenhouders, heb ik niet veel”.

„Ik weet wat”, roept Hansl, „we zetten de kaarsjes in een krans op de rand van de pot. En boven in de top binden we een dikke kaars. Dan druipt er ook niet zoveel kaarsvet op de plant.

Die blijft dan wel in leven na Kerstmis”.

„Ja, ja”, roepen Gert en Edu en ze rollen over de grond van blijdschap.

Er wordt nu afgesproken, dat Hansl met Nini boodschappen zullen gaan doen. Onderwijl gaan de moeders, ieder in hun eigen huis, de kamers versieren.

En als Hansl en Nini terug zijn, zullen ze gezamenlijk slingers van de kralen maken.

En zo gebeurt 't ook.

Vlug worden de slingers geregen en dan mogen ze 't boompje vol hangen.

't Is maar een klein fijn boompje, maar 't wordt snoezig.

't Is half twee voor ze het weten. Over een half uur zullen de vaders thuis komen. Vlug wordt er opgeruimd.

En op de eerste Kerstavond regent het zachtjes. De ramen van de beide

huizen zijn gesloten.

In het Hollandse huisgezin klinkt het „Stille nacht, heilige nacht”.

In het Zwitserse huis staan drie stralende jongens om hun moeder, die op de piano kerstliederen speelt en de vader zingt met een bromstem de woorden mee.

En als het slape-tijd is, fluistert Hansl zijn moeder in: „zullen we nu elk jaar Kerstfeest vieren?”

„Ja”, zegt Mevrouw Petersen, „in Indië kan het ook een mooi Kerstmis zijn”.

„Ja”, zegt Hansl, „want God is toch overal”.

En dan denkt hij er aan, hoe God zijn bedde van die eerste saaie vacantiëdag vervuld heeft en stil fluistert hij: „Dank U wel, lieve Vader God”.

HET GEBROKEN KOPJE.

EEN KERSTVERHAAL

DOOR M. C. VAN OVEN-VAN DOORN.

Waarom er op die eerste Kerstmorgen aan het ontbijt zo druk gepraat en gelachen was, weet ik niet, maar ik weet wel, dat moeder een paar maal de handen voor de oren hield, zo'n lawaai was het.

„Ik vind niet, dat jullie in de ware Kerststemming bent”, zei vader, en Toos vroeg: „wat is de ware Kerststemming, vader?”

„Dat is ordelijk en stil”, zei vader met een ernstig gezicht, maar Toos, die waarschijnlijk een ander antwoord verwacht had, zei verontwaardigd: „Mogen we dan niet meer lachen!”

„We komen pas in de ware Kerststemming als er kerstbrood op tafel verschijnt”, zei Jan, een van de grote jongens die al een paar maal onderzoekend rondgekeken had.

„O, zat je dáárom zo naar het buffet te loeren”, zei Hein, en Jan, die deze opmerking helemaal niet aardig vond, gaf Hein een por met zijn elleboog. Wat tot gevolg had dat Hein zó moest lachen, dat hij zich bijna verslikte in zijn thee.

„Het kerstbrood bewaren we tot de koffietafel”, zei moeder.

„Dan zullen we er nu maar niet langer op wachten”, zei vader, en hij zette daarbij zo'n komiek gezicht, dat zij het allemaal opnieuw uitgierden.

„En dan gaan we nu eerst een wandeling maken en een bezoek aan grootmoeder brengen”, vervolgde vader.

„Mag ik mee?” vroeg Piet. Hij vond niets heerlijker dan met vader en de grote broers uitgaan, en dan nog wel naar grootmoeder, die ter ere van het Kerstfeest vast allerlei lekkers had klaargezet!

„Van mij wel”, zei vader, „maar wat zegt moeder er van?”

Toen snapte Piet al dat het mis was. Moeder keek van Piet naar vader en van vader weer naar Piet en aan haar gezicht kon je wel zien, dat ze het zelf erg vervelend vond om te zeggen: „Hij zit nu al een paar dagen met die nare verkoudheid thuis, laten we 't nu niet gaan bederven door hem te vroeg uit te sturen”. En toen dook moeder diep in de kast en er kwam een gloednieuw grappig klein kleurboekje te voorschijn. Moeder wist het wel goed, dat kleuren zowat de allerprettigste bezigheid was die bestond!

Vader vertrok met Jan en Hein; alle drie sjorden ze hun jaskragen in de hoogte en ze stopten hun handen diep in hun zakken. Het sneeuwde.

Maar binnen in de huiskamer zat Piet met zijn kleurdoos en zijn nieuwe kleurboek.

Toos dreutelde om hem heen. Ze speelde poppenkerstfeest, alle poppen zaten in hun mooiste poppenkleden op de poppestoelen om de poppentafel, waarop het poppenchocolade keteltje prijkte en de porseleinen poppenchocolade kopjes.

Hoe prettig dat kleuren ook kon zijn, vandaag had Piet er helemaal geen zin in. Hij keek naar Toos en naar de poppenfamilie, en hij vroeg zich af of er soms echte chocolade in het keteltje zou zijn.

„Is er een van de poppekinderen jarig?” vroeg hij.

„Welnee, het is toch Kerstmis”, zei Toos; „wist je dat niet? Je ziet toch wel dat er Kerstbrood op de tafel staat?”

Piet liet zijn kleurboek in de steek en kwam naar de poppentafel toe.

„Waar? Ik zie er niets van!” zei hij; hij begreep best, dat het Kerstbrood alleen in verbeelding bestond, maar toen hij al die poppen met hun domme gezichten om dat tafeltje zag zitten, had hij zin in plagen gekregen. Pop Cato, met de starende blauwe ogen en de pronkerige satijnen jurk, was de stomste van allemaal en Piet kon niet laten haar een duwtje te geven.

Het was heus niet zo erg bedoeld, maar helaas kwam alles heel anders uit dan Piet gedacht had. Pop Cato viel tegen pop Stien aan, en pop Stien liet haar chocoladekopje, dat ze juist aan 't leegdrinken was, op de grond vallen. Pop Stien schrikte en keek met verglaasde ogen naar de scherven van 't gebroken kopje, maar nog veel verschrikter keek Piet, en diepbedroefd keek Toosje, die 't meteen op een huilen zette.

„Akelige jongen”, snikte ze, „wat doe je ook aan mijn poppen, blijf bij je kleurboek! En natuurlijk net een kopje van mijn nieuwe serviesje! Ik zal...”. Maar wat ze zou, kreeg Piet, die er vrij beteuterd bij stond, pas te horen na dat Toosje's verdriet zich in een nieuwe tranenstroom had lucht gegeven.

„Ik zal het tegen vader zeggen!” kwam er toen, „en dan mag je lekker vanavond niet bij de Kerstboom zijn, nare jongen, mijn mooiste nieuwe kopje!”

Dat was Piet te kras.

„Goed”, riep hij driftig, „vertel 't maar, klikspaan; 't kan me toch niks schelen!”

En hij legde de scherven, die hij al in elkaar gepast had, op de tafel, en liep de kamer uit. Hard sloeg hij de deur achter zich dicht. Toos hoorde hem stampen op de trap.

Ze wist heel goed dat vader gezegd had: „De eerste keer dat Piet weer iets breekt door zijn wildheid, mist hij het eerste het beste pretje!”

En nu is het avond.

Allemaal zijn ze beneden in de huiskamer, vader en moeder en Jan en Hein en Toos.

Straks zullen de tussendeuren opengaan en dan zal in de andere kamer de Kerstboom staan, met zijn stralende kaarsenlichtjes.

Piet is boven. Hij mag er niet bij zijn. Toos heeft haar zin. Met opzet heeft ze 't immers aan vader verteld, van dat gebroken kopje?

En nu heeft Piet straf. Net goed.

Maar helemaal prettig is het toch niet. Jan en Hein zijn wel druk en roezig, maar moeder is zo stil en vader kijkt zo strak. Of zou het soms verbeelding zijn?

En dan is 't net of ze opeens de stem van Piet weer hoort: „Klikspaan! klikspaan!”

Ja, boven op zijn kamertje zit Piet alleen. Wat zou hij doen? Zou hij huilen? Piet huilt haast nooit. Maar toch zal hij het zeker wel erg naar vinden, dat hij daar boven alleen zit, terwijl al de anderen plezier hebben. Plezier . . . ja, maar heeft ze eigenlijk wel plezier? Tot nu toe is dat plezier maar heel matig. vindt Toos. Maar straks, als de tussendeuren opengaan . . .

„Klikspaan! Klikspaan!”

Liever aan wat anders denken.

Toos laat zich van haar stoel glijden en loopt naar vader toe en klimt op vader's knie. „Vader, vertel een verhaaltje?”

En vader vertelt.

Een prachtig verhaal.

't Is Kerstmis, en overal is het feest. Maar wie loopt daar buiten door de besneeuwde straten? Het is een kleine jongen; hij heeft geen kousen en schoenen aan, zijn jasje is maar heel dun en hij heeft het koud, o zo koud; en honger heeft hij ook. Door een kier van het gordijn kijkt hij naar binnen . . . en daar ziet hij een grote Kerstboom . . .

„Klikspaan! Klikspaan!”

En opeens trekt Toosje vader's hoofd heel dicht naar zich toe en heel zacht fluistert ze iets in vader's oor . . .

Dan gaan ze samen naar boven, vader en Toos. Daar zit Piet op zijn slaapkamertje, en naast hem op de tafel liggen de scherven van het gebroken kopje.

Toosje pakt Piet bij de hand en trekt hem mee, en als ze met hun drieën beneden de huiskamer binnenkomen, zegt moeder. „zo is het goed”.

Dan gaan de tussendeuren open en daar staat de Kerstboom in een glans van goud en zilver, met flikkerende, tintelende lichtjes, en heel bovenin een stralende, schitterende ster.

DE DRIE KONINGEN.

DOOR FRÉDÉRIC MISTRAL.

(Oude spelling).

„Morgen is het Drie Koningen, jongens; als jullie ze nog zien wilt, moet je voortmaken. Ga ze maar gauw tegemoet, en neem wat voor ze meel!”

Dat zeiden vroeger in ons dorp den dag vòòr Driekoningen onze moeders tegen ons. En daar ging de heele bende. Vooruit! Alle kinderen van het dorp het hart kloppend van verwachting, gingen de Drie Koningen tegemoet, die met hun dienaren, hun kameelen en heel hun hofstoet naar Maillane kwamen om het kind Jezus te aanbidden.

„Waar gaan jullie naar toe, kinderen?”

„We gaan de Drie Koningen tegemoet!”

En zoo gingen we dan met ons allen, allemaal kleine jongetjes met verwarde haren en kleine meisjes met blonde vlechten, in keepjes en op klompen den weg naar Arles op, met van vreugde kloppend hart en allerlei visioenen voor oogen. We hadden, zooals ze ons aangeraden hadden, koekjes en lekkers bij ons voor de Koningen, gedroogde vijgen voor de schildknappen en hooi voor de kameelen.

De wind was guur; het was bitter koud. Bleek ging de zon in de Rhône onder. De beken waren bevroren; het gras aan de oevers dor. Bladerlooze wilgen bewogen hun roodachtige takken in den wind. Het roodborstje en het winterkoninkje sprongen, zonder bang te zijn, sjilpend van tak op tak. . . . niemand was er op heel het veld te zien, behalve zoo nu en dan een arme weduwe, die haar schort vol sprokkelhout op haar hoofd droeg of een oude man, die onder de dorre hagen slakken zocht.

„Waar gaan jullie nog zoo laat naar toe, kinderen?”

„We gaan de Drie Koningen tegemoet!”

En met het hoofd in den nek, zoo trotsch als jonge haantjes, nu eens hin-

kend, dan weer glijsbaantje spelend, liepen wij den witbevroren weg af, voortgejaagd door den wind.

Dan werd het donker. De toren van Maillane verdween achter de boomen, zwarte cypressen met puntigen kruin; en onafzienbaar strekte zich het veld uit, eenzaam en wijd.

We keken ingespannen zoo ver voor ons uit als we konden . . . tevergeefs! Er was niets te zien dan zoo nu en dan wat stroom, dat de wind in het riet had gewaaid. Zooals alle winteravonden, vooral in Januari, was alles triestig, rampzalig en stom. Soms was er een herder op den weg, in zijn mantel gewikkeld tegen de kou en omringd door zijn schaapjes.

„Maar kinderen, waar gaan jullie zoo laat nog naar toe?”

„Wij gaan de Drie Koningen tegemoet . . . Zoudt U ons misschien kunnen zeggen of ze nog erg ver weg zijn?”

„Ja, dat is waar, de Drie Koningen . . . Kijk, zie je dat boschje daar? Nu, daar zijn ze nu net achter; loop maar gauw, dan zal je ze zoo wel zien!”

En wij loopen, loopen, zoo hard als we konden: de Drie Koningen tegemoet met onze koeken, onze vijgen en ons hooi voor de kameelen.

Dan werd het donker. De zon verdween achter een donkere wolk. Ons gesnap verstomde gaandeweg. De wind blies nog guurder en zelfs de moedigsten hielden hun pas wat in.

Dan ineens! Daar zijn ze! We slaakten een kreet van vreugde, die lang gerekt over het veld weerklonk, en onze oogen werden verblind door den koninklijken stoet!

Het fonkelde van prachtige kleuren; alles gloeide en straalde in bonte pracht. Op de plaats waar de zon onderging, vlamden groote purperen draperiën of het mantels waren; goud en edelgesteenten schitterden er en een stralend halfmond, als een kroon, verlichtte den heelen horizon.

„De Drie Koningen, de Drie Koningen . . . kijk eens, hun kroon, kijk, kijk hun mantels, hun vlaggen en paarden en kameelen!”

Met open mond stonden wij te kijken . . . Maar de schittering, de stralenkrans, duurde maar kort; voor en na schoven de wolken er weer voor en alles doofde uit . . . kleintjes, met open mond en eenzaam stonden we bibberend op het wijde veld.

„Waar zijn de Drie Koningen heengegaan?”

„Achter die heuvel daar . . .”

De steenuil hilde. We werden bang, en in de schemering keerden we verlegen en ontgoocheld terug, en we aten de koekjes, die we hadden meegebracht voor de Koningen op, en ook de vijgen . . . En wanneer we dan eindelijk thuis kwamen, dan vroegen onze moeders:

„En, hebben jullie ze gezien?”

„Nee, ze waren te ver af; ze zijn aan den anderen kant van den heuvel voorbij gekomen”.

„Hoe zijn jullie dan gegaan?”

„Den weg naar Arles op . . .”

„O, maar jongens, dan wil ik het wel gelooven. Daar komen ze heelemaal niet voorbij. Ze komen uit het Oosten, dat weet je toch wel. Jullie hadden

den weg naar Rome op moeten gaan . . . . En het was nog al zoo mooi, toen ze hier binnentrokken. Trommels en trompetten, schildknepen en kameelen, o het was prachtig . . . .”.

„Nu zijn ze in de kerk, om het Kindje te aanbidden. Straks als we gegeten hebben gaan we er heen”.

We aten zoo gauw als het maar mocht. Ik at bij grootmoeder. Toen we klaar waren, liepen we zoo vlug als we maar konden naar de kerk. Het was er stamp vol, en toen we binnen kwamen, begon het orgel net zachtjes te spelen, en toen al maar luider en grootser:

Daar kwamen Drie Koningen met een ster,
Uit vreemde landen alle zoo ver . . . .

Ze kwamen met een groote stoet
Naar Bethlehem, dat stadje goed.

Naar Bethlehem de schoone stad,
Waar Maria met haar kindje zat . . . .

En dan zagen we de Drie Koningen, die gekomen waren om het Kind te aanbidden, in hun roode, blauwe en gele mantels, en we bewonderden de ster, die boven op het altaar opgehangen was . . . .

KEESJE.

(Een Kerstvertelling).

DOOR

Ds. B. P. WESTERDIJK.

(Oude spelling).

Het verhaal, dat ik jullie ga vertellen, schijnt niet bij Kerstmis te passen, want het eindigt heel droef. En Kerstmis is immers een blij feest, voor grooten en kleinen allebei. Als de lichtjes branden in den donkeren boom, dan is ons dat een boodschap van licht in de duisternis, ja van licht, dat sterker is dan de duisternis. Dan herinnert dat ons aan een ouderpaar, heel lang geleden, wier namen ik niet behoef te noemen, omdat we ze allen wel kennen, die trokken van huis tot huis in een donker stadje en nergens onderdak konden vinden voor zichzelf niet en voor hun kindje niet, dat in dien nacht geboren zou worden. Maar die toch eindelijk een plaatsje vonden, een heel bescheiden plaatsje in een stal bij den os en het ezelke, zooals een versje 't vertelt en misschien nog bij andere dieren, zooals we allemaal wel eens op een plaatje hebben gezien.

Dus Kerstmis weet toch ook van donkerheid en duisternis, van gebrek en ongemak en ontbering, van zorg en gemis. Maar misschien is Kerstmis daarom zoo blij, zoo heerlijk blij 'n feest, omdat het in deze duisternis eenmaal licht bracht en nog immer licht brengt. En niet maar gewoon, aardsch licht, maar hoog, hemelsch licht, dat nooit wordt uitgebluscht en dat altijd blijft schijnen in harten van menschen, klein en groot, ook al lijkt 't wel eens uitgedoofd. 't Is mogelijk, ik hoop 't tenminste, dat zoo iets ook met dit droef eindigend verhaal, dat ik nu vertellen ga, zal zijn. Ik bedoel: dat ook in dat droeve, donkere verhaal iets van licht, van dat hooge en hemelsche licht zich vertoont. Als ik dat niet hoopte, ja nog sterker gezegd: niet geloofde, zou ik 't op Kerstmis niet durven en mogen vertellen.

De held van mijn verhaal heet Cornelis. Zoo staat het ook op den kleinen grafsteen op het kerkhof van het stadje, waar hij geboren werd en stierf, 12 jaar oud, zooals op dienzelfden steen te lezen is. Maar zoo werd hij nooit genoemd. Hij heette altijd Keesje. Als hij ouder geworden was dan hij werd, zou hij later misschien Kees geheeten hebben. Doch hij is nu eenmaal niet ouder geworden en daarom is 't altijd Keesje gebleven. Ook veel later, vele jaren nadat men hem dáár had neergelegd, waar die steen werd geplaatst, als de broers of zusters — want hij had er meerdere en die werden allen groote, volwassen menschen — over hem spraken, was 't altijd „ons Keesje”. En dan was in hun stem iets van ongewone teederheid, vermengd met haast iets van eerbied en ontzag, wat voor wie niets van hem, die toch nooit meer dan een klein jongetje geweest was, wisten, wat vreemd bleek. Want in den regel spreekt men van kinderen, die vroeg gestorven zijn, wel altijd met teederheid, maar toch niet met eerbied. Edoch, als jullie mijn verhaal, waarvan Keesje de hoofdpersoon, de held, is, zult hebben gehoord, dan zal 't je misschien duidelijk zijn, waarom in de wijze waarop men over hem sprak, ook dat andere, dat ongewone, die eerbied meeklonk.

Ja, en dan is er nog iets, dat ik ook aanstonds vertel en dat wat vreemd is ook. Elk jaar met Kerstmis, ook vele, vele jaren nadat hij voor 't eerst onder

dien steen rustte, werd daarop een krans van groene dennetakken neergelegd. Ook toen zijn ouders al naast hem rustten, ook toen zijn nu al grijze broers en zusters niet meer in het stadje woonden, ieder jaar met Kerstmis lag er die groene krans. Niet velen in het stadje wisten, waarom die er lag. En nog minder velen herinnerden zich Keesje, voor wien hij er was gelegd. Zoo gaat het immers. Er gebeuren in het leven telkens zooveel dingen, dat men ze niet allen onthouden kan. Men vergeet ze weer. Toch was er een die niet had vergeten en 't bewijs daarvan was die krans, ieder jaar met Kerstmis een nieuwe, al meer dan veertig jaren aaneen.

De menschen uit het stadje, die tusschen Kerstmis en Oudjaar naar het kerkhof gingen om nog eens samen te zijn met wie ze in het afgelopen jaar daarheen hadden moeten brengen, zagen den krans daar liggen en zeiden tot elkaar: „Keesje is ook dit jaar niet vergeten”. En als ze dan kinderen bij zich hadden, die 't nog niet wisten en er naar vroegen, wie die Keesje, die daar nu al zoo lang geleden begraven was, was geweest en waarom hij niet vergeten was — als zoovele anderen, op wier graf geen krans lag — dan vertelden ze hun, thuisgekomen in een rustig uurtje bij de warme kachel het verhaal van Keesje, zooals ik 't op die manier — in de werkelijkheid of in de verbeelding, dat weet ik nu niet meer, want ook voor groote menschen spelen werkelijkheid en verbeelding soms zoo wonderlijk door elkaar — nu dan, zooals ik 't ook eens heb gehoord en 't nu — eindelijk, denkt misschien een wat haastige onder jullie — ga vertellen.

Het begint, zooals alle verhalen beginnen, ook van den grootste van allen, met de geboorte. Keesje dan werd geboren, den dag en het jaar weet ik niet meer, maar 't is vrij lang geleden. De spoortrein was er al en in enkele groote steden de paardetram. Auto's waren er nog heelemaal niet en vliegmaschinen nog veel minder. Een rijwiel had nog maar een heel enkele, met ijzeren banden en houten velgen en spaken, waarop je maar liever geen lange tochten moest maken, vooral niet als je den dag daarna op harde banken moest zitten. Toch hadden de menschen en de kinderen toen ook wel hun genoegens, in den zomer zoowel als in den winter. In den zomer trokken de jongens er op uit, 't veld in en 't bosch. In 't veld sprongen ze over slooten en ook wel eens er in en in den winter reden ze schaats, precies zooals nu nog of eigenlijk neen, want de winters duurden vaak langer dan nu.

Keesje dan werd geboren in het stadje, waarvan ik sprak. Zijn vader was daar onderwijzer en Keesje was het vijfde kind. Vóór hem waren er twee broers en twee zusjes geboren. Als hij een meisje geweest was, zou hij Cornelia hebben geheeten, maar nu werd hij Cornelis genoemd. Dat moet even verklaard worden. Zijn moeder was uit een zeemansfamilie. Haar grootvader en vader waren beiden zeelui geweest en ook haar beide broers waren gaan varen. De grootvader en de vader nog op zeilschepen, de broers op stoomschepen. In de kamer, waarin Keesje opgroeide, hingen aan de wanden dan ook afbeeldingen van twee groote schepen, met masten en zeilen. Op het eene was grootvader stuurman geweest en op 't andere overgrootvader, heel lang geleden, kapitein. Die grootvader, moeders vader dus, naar wien zijn jongste broer Jan was genoemd, de oudste broer heette Frits naar vaders vader, had twee zoons gehad. Die waren, het sprak haast vanzelf, ook gaan varen. Maar één van hen, de jongste, Cornelis genaamd, was na zijn tweede reis nooit teruggekomen. Heel ver weg was hij gestorven en in plaats van hem kwam

een bericht van zijn dood en later een kist met zijn kleeven en boeken en nog enkele dingen meer. In dat bericht stond, dat hij gepoogd had, een matroos, die bij een storm overboord was geslagen, te redden en aldus zelf den dood in de golven had gevonden. Zijn ouders waren daar natuurlijk diep bedroefd over geweest. Zij konden hun flinken, dapperen zoon niet vergeten. Zijn levensgroot portret hing in hun huiskamer en toen Keesje grooter werd, zei grootvader, die een oud man was met een grijzen, echten zeemansbaard, meer dan eens tot zijn kleinzontje: „dat was je oom Cornelis, naar wien je ouders je genoemd hebben, omdat ze vonden, dat dat ons genoeg zou doen” — nu, dat begreep Keesje niet heelemaal — „en die een flinke, dappere jongen was, zooals zijn kapitein van hem geschreven heeft en wat wij zonder dat ook wel wisten; jij moet ook een flinke, dappere jongen worden”.

Nu, dat laatste begreep Keesje wel, dat wilde hij ook wel, maar heel gemakkelijk was dat niet. Hij ondervond tenminste elken dag, dat 't niet gemakkelijk was. Dat kwam doordat hij thuis de jongste was en bleef. Na hem kwamen er geen kindertjes meer. De zusjes vertroetelden hem meestal en plaagden hem zoo nu en dan. De oudere broers plaagden hem en vertroetelden hem zoo nu en dan. Toen hij tien jaar was geworden en al in een van de hogere klassen zat, zei hij eens: „de meester noemt me nu Kees en de jongens op school ook; nu moeten jullie me ook zoo noemen en niet langer Keesje, want zoo klein ben ik niet meer”. Maar ze wilden niet: „jij blijft ons Keesje en daar moet je maar mee tevreden zijn ook, want zoolang je Keesje blijft, zijn de dikste appels en de lekkerste hapjes voor jou. Als je Kees wordt, is dat uit en kom je achteraan”. En omdat Keesje nu eenmaal liever de dikste appels had dan de kleine en de lekkerste hapjes dan de andere, getroostte hij zich maar, dat men hem thuis zóó bleef noemen en leerde hij al vroeg, dat een mensch wel alles hebben wil, maar niet alles krijgen kan wat hij begeert.

„Als ik later op zee ben, dan zullen ze allen wel Kees tegen me zeggen en als ik dan thuis kom, breng ik jullie niets mee, als je 't ook niet zegt”.

„Dat weet je niet van te voren en dan heb je 't toch al bij je”.

„Ja en dan houd ik 't en krijg je 't lekker niet.”

Moeder hoorde 't gesprek en . . . dacht aan haar broer Cornelis, die haar, zijn zuster, zijn eenige zuster, van zijn eerste reis een sieraad had meegebracht, dat ze nog altijd droeg. Die haar iets nog veel mooiers had beloofd, dat hij zou meebrengen van zijn reis, die zijn laatste zou zijn en van welke hij nooit was teruggekeerd en dus ook niets had kunnen meebrengen. Och, dat laatste was niets geweest, maar dat hij zelf niet terug kwam. En dat haar jongste, haar Keesje, nu ook reeds dat verlangen had naar zeel!

Vader ried altijd: niet verbieden, niet tegengaan, want dan wordt de wensch nog sterker. Vader had goed praten, die was uit een schoolmeestersfamilie en kende niet de vrees van zooveel zeemansvrouwen en zeemansmoeders. Maar vader had gelijk: als dat eenmaal in het bloed zit, dan is 't er met geen geweld uit te krijgen. En was het zeemans'even toch eigenlijk ook niet mooier dan dat andere? Ja, haar man deed zijn werk met lust. Maar vreemde landen zien, tegen storm en onweer strijden, altijd frissche lucht om je heen en de oneindigheid om je en boven je. Als zij zelve een jongen was geweest, zou zij 't dan ook niet begeerd hebben? Dat zeemansbloed had Keesje van haar kant, mee door haar.

Zoo groeide Keesje, volgens zijn geboortebewijs Cornelis, op school nu Kees, maar thuis nog altijd Keesje, op. Grootvader en grootmoeder werden

oud, hun oogen zoo slecht, dat hij en de broers hun om beurten de krant moesten voorlezen, wat ze niet altijd even prettig vonden, al gaf 't telkens een kleine belooning. Tot ook dat niet meer noodig was, want met het aard-sche leven had ook het aardsche nieuws voor hen afgedaan. En weer eens voelde Keesje, dat hij nog tot de kleintjes werd gerekend. Want op grootvaders begrafenis, kort na die van grootmoeder, mochten Frits en Jan mee naar 't kerkhof en bleef hij thuis met de vrouwen en de meisjes. Nu, dat was zoo erg niet, want naar 't kerkhof te gaan, dat was niet iets prettigs. Waarom zoovele anderen ook meegingen, die niet tot de familie behoorden — maar zooals in 't stadje nu eenmaal gebruik was — dat begreep Keesje niet. Er naar vragen, deed hij ook niet. Hij vond 't toch erg jammer, dat grootvader zoo kort vóór Kerstmis was gestorven. Want met Kerstmis kregen alle klein-

kinderen van grootvader altijd een geschenk. Hij had zich voor ditmaal een paar nieuwe schaatsen gewenscht. Een paar grootere, want de zijne werden wel wat klein. Daar zou nu wel niets van komen. Vader of moeder durfde hij er niet om vragen. Hij wist wel, zoo jong als hij was, dat vader en moeder zuinig moesten zijn.

Zoo kwam Kerstmis, zonder nieuwe grootere schaatsen voor Keesje. Ja, toch voor Keesje evenals ook voor de anderen wat ieder van hen of haar zich had gewenscht. Dat was een verrassing. Als altijd op Kerstavond las vader 't Kerstverhaal voor en sprak toen een woord over grootvader, die nu voor de eerste maal niet meer bij hen was. Moeder bracht haar zakdoek naar de oogen en de zusjes ook. De broers keken wat verlegen en dachten misschien als Keesje: op dezen blijden avond moest vader daar niet over praten. Toen vader vervolgde, waren ze even verbaasd: „en toch is onze brave grootvader nog bij ons”. Daar begrepen ze heelemaal niets van, moeder misschien wel iets, maar Keesje niet, want moeder glimlachte even en zei: „grootvader had jullie Kerstgeschenken al gekocht, of liever: mij opgedragen ze te koopen en wilde, dat wij ze jullie met Kerstmis uit zijn naam zouden geven”. Toen kwamen bij moeder weer de tranen

en bij de zusjes ook en de jongens werden verlegen, al waren ze al in de lange broeken, waar ze heel trotsch op waren.

Met de andere geschenken kwamen ook de nieuwe schaatsen voor Keesje. Die was in verrukking. Zulke mooie, groote schaatsen. In zoo'n verrukking, dat 't haast niet tot hem doordrong, toen vader zei: „met de boodschap van grootvader, dat Keesje altijd voorzichtig moet zijn op 't ijs. Want het water is nergens zonder gevaar. En dat Keesje, als hij zeeman wil worden, vroeg moet leeren zwemmen”.

Dien avond ging Keesje naar bed, met zijn nieuwe schaatsen. Hij droomde

dien nacht — hoe komen we toch aan onze droomen, waarin we van allerlei, waar en onwaar, door elkaar halen — van grootvader, die kapitein was op een heel groot zeilschip, wel zoo groot als de kerk op 't marktplein, waarin vader voorzanger was. En grootvader droeg als kapitein vaders hoogen hoed. En oom Cornelis stond als stuurman aan 't stuur, met een korten broek en schaatsen aan. Opeens sprong hij overboord, maar weldra kwam hij weer boven, met een matroos onder zijn arm, dien hij een flink pak slaag gaf, omdat hij zoo stout was geweest, in zee te springen, hoewel hij niet eens kon zwemmen. En oom Cornelis kwam thuis, met een veel grooter reddingsmedaille op zijn borst dan die oude vriend van grootvader, die met dezen kwam schaken elken Woensdagmiddag. Voor moeder bracht oom Cornelis ook een schaakspel mee, maar moeder had dat niet willen hebben en zei: „ik heb met mijn man en mijn vijf kinderen de handen en mijn hoofd meer dan vol; ruil dat schaakspel maar voor wat anders”. Waarop oom Cornelis inderdaad iets anders uit zijn zak haalde. Maar toen hield de droom op, want Keesje werd wakker, doordat de schaatsen van zijn stoel op den grond vielen — later hoorde hij, dat Frits ze had willen bekijken, maar in 't duister had laten vallen —: nu, gelukkig, dacht Keesje, dat, als al dat andere maar een droom is, mijn schaatsen toch werkelijke schaatsen zijn. Toen 't in de Kerstvacantie begon te vriezen, bleken ze dat inderdaad te zijn. Eerst viel 't wat moeilijk, er aan te wennen, maar dat kwam wel. En toen er een wedstrijd was tusschen de schoolkinderen, haalde ons Keesje van de grootere jongens den eersten prijs.

Het jaar daarop leerde Keesje zwemmen. Dat viel eerst niet mee en wou in 't begin heelemaal niet lukken. Hij zou 't misschien opgegeven hebben. Maar dan dacht hij weer aan grootvaders woorden met Kerstmis: een goed zeeman moet flink kunnen zwemmen. Dan plaagden de broers: „onze water-rat”. Zoo hield Keesje vol. Op een zomervacantiedag kwam hij thuis: „Moeder, nu gaat het”. En moeder zag met welgevallen op haar flinken jongen neer en drukte hem toen tegen zich aan en gaf hem wat lekkers en toch was 't of moeder lachte en schreide tegelijk.

Maar nu moet — ik heb 't in 't begin al gezegd — mijn verhaal droef worden. Ik kan 't niet helpen, want ik moet 't jullie toch vertellen zooals 't mij is verteld en zooals ik 't heb gehoord als waar gebeurd. Je begrijpt ook wel uit wat ik je van dien grafsteen vertelde, dat Keesje nooit zeeman is geworden en dus ook geen stuurman of kapitein. Want zoover zou hij 't zeker gebracht hebben, als hij niet langer Keesje was gebleven, maar voor allen, ook thuis, Kees of zelfs Cornelis had mogen worden. Ik zal kort zijn en 't voor jullie en mezelf niet te droef maken.

De zomer, waarin Keesje eindelijk zwemmen had geleerd, ging voorbij en ook de herfst. Het werd St. Nicolaas, het begon tegen Kerstmis te loopen. De winter viel vroeg in dat jaar en het ijs lag weldra dik en vast op vaart en plas. De ouderen en vooral de jeugd, als ze maar even vrij was, alles liep schaats. Ook Keesje, met andere jongens. Zes dagen vóór Kerstmis was het. Onvoorzichtig waren ze niet. Ze kenden 't ijs en wisten, waar 't gevaarlijk was. Tot ze opeens hoorden roepen om hulp. Zij er heen, Keesje voorop. Ginds bij een plek, waar 't ijs door den stroom nog zwak was, lag een meisje in 't water. Keesje, zonder zich te bedenken, haar achterna. De anderen waren er gauw bij. 't Liep gelukkig goed af. Even daarna waren beiden op 't drooge.

't Was het tienjarig dochtertje van den dokter. Zoo snel mogelijk liepen de kinderen naar huis. Een paar vriendjes met Keesje mee, die 't verhaal van wat gebeurd was, deden. Keesje kreeg geen brommen, maar werd in 't bed met een kruik en een glas warme melk onder de dekens gestopt. Kort daarna kwam de dokter met zijn vrouw bedanken. Den dag daarna moest hij gehaald worden. Keesje had zeer hooge koorts. Zijn dochtertje was al weer op. De dokter kwam dien dag meermalen. De koorts was te hoog. Hij kwam zelfs 's nachts, bleef haast den heelen volgenden dag. Den nacht daarop was 't niet meer noodig. Mijn verhaal is droef: je weet van een grafsteen en den krans. Die was van den dokter en later van zijn dochtertje, die nu zelve al grootmoeder is, maar Keesje nooit heeft vergeten.

Ik vertel niets van de begrafenis. Het laat zich wel begrijpen, dat er heel veel belangstelling was dien dag vóór Kerstmis, waarop zij plaats had, hoe koud 't ook was. De dokter zou een woord spreken, maar hij kon niet van aandoening. Toen legde hij zijn krans, voor de eerste maal, maar zonder woorden neer. Het hoofd van de school zei, dat allen bedroefd waren, want allen hadden van Keesje gehouden; en dat allen ook een beetje trotsch op Keesje waren, die een menschenleven had gered, hoe jong hij ook was. En thuis zei de dominee zoo ongeveer hetzelfde. Maar den volgenden dag zat Keesje's vader niet op de gewone voorzangersplaats en op oudejaarsavond ook niet. Hij had 't wel willen doen, maar de dominee had 't hem met nadruk verboden. „Dat zou te veel van uw krachten gevergd zijn, meester”. Toch, ondanks dat ze 't zonder voorzanger moesten doen, was de dienst als gewoonlijk geweest dien morgen. Neen, toch niet als gewoonlijk. Want de dominee had eigenlijk haast evenveel over Keesje's mooie reddingsdaad gesproken als over Kerstmis. Hij had gevraagd: als zoo'n kleine jongen zijn leven waagt en geeft voor een ander, is hij dan niet een volgeling van Hem, Wiens geboorte wij heden herdenken en Die gekomen is om Zijn leven te geven tot een losprijs voor velen? En als Keesje's vader en moeder, zijn broers en zusters later aan hun zoo jong gestorven zoontje en broertje dachten, dan was er inderdaad nog altijd droefheid in hen, omdat ze hem moesten missen, maar, al was hij dan maar een klein jongetje, ook iets van eerbied en ontzag voor de mooie daad, die hem 't leven had gekost.

Wat ik jullie verteld heb, zooals 't mij was verteld, is heel lang geleden. Maar niet zoo lang geleden werd ik er aan herinnerd. Ik was in de Kerstvacantie bij vrienden te logeeren gevraagd en die vroegen me, of ik er bezwaar tegen had den avond vóór Kerstmis met hen en de kinderen mee te gaan naar eene bevriende familie. Nee, ik had natuurlijk geen bezwaar. Zoo gingen wij dan op den genoemden avond naar die familie en wat blijkt daar weldra? Dat ik uit hetzelfde stadje ben als de reeds oudere dame, te wier huize we samenkomen. Ja, dat die oudere dame dezelfde is als het meisje, het dochtertje van den dokter, dat eens door Keesje was gered. En die op dezen zelfden dag — daar was ik zeker van — weer haar krans had laten neerleggen op de bekende plaats. Maar ik wilde en dorst er niet over spreken, niet wetende, of zij er in dien kring aan herinnerd wilde worden.

Evenwel, zij sprak er zelve over. Dat kwam zoo. Van een harer kinderen kreeg ze een Kerstplaat. Misschien kent ge die plaat. Ze stelt den stal van Bethlehem voor en in den stal zit Maria bij het kindeke en de kribbe en komen de herders om het kindeke te begroeten. En de heele stal is vol engelen

en daarom vol licht en, als we 't konden hooren, vol gezang. Onze gastvrouw, de oude dame, was heel blij met dat geschenk. Ja, niet maar blij, ook ontroerd.

„Julie weet”, zei ze na een poosje, „dat ik als klein meisje eens bijna verdronken ben en toen gered werd door een jongetje, dat me uit het water haalde, maar kort daarop hevig ziek werd en stierf. Ik was toen nog te klein om dat alles goed te begrijpen. Toen ik ouder werd, drong het meer tot me door en ging ik er over tobben, dat door mij dat jongetje zijn leven had verloren. Mijn moeder trachtte me te troosten door te zeggen, dat 't bij mij een ongeluk was geweest, toen ik door 't ijs zakte; dat ik niet had kunnen weten, dat 't daar niet sterk genoeg was. Maar wat moeder ook zei, het hielp niet; ik kon nooit echt vroolijk meer worden en altijd dacht ik aan het jongetje, dat gestorven was, omdat het mij had gered.

Toen zijn, het was een paar jaar daarna, vader en moeder met mij naar het huis van de ouders van het jongetje gegaan. Zijn moeder schreide eerst, toen ze mij zag. En ik schreide ook. Maar daarna nam ze mij bij de hand en drukte me tegen zich aan en kuste me en toen wist ik, dat ze niet boos op me was. Ze vertelde me toen van mijn kleinen redder, van wat zijn grootvader hem gezegd had en dat hij zich nu metterdaad een flinke jongen had getoond. Ook, dat ze nog altijd erg bedroefd er over was, nu ze hem moest missen. „Hij is op een dag vóór Kerstmis begraven — heeft de dominee me gezegd — „en nu zingt hij misschien wel mee onder de engelen, die elken Kerstnacht zingen van de geboorte van Hem, Die Zijn leven voor ons gaf”.

„Ik weet niet, of het alles precies zoo geweest is als ik het U nu vertel, voegde de oude dame er nog aan toe. Maar ik weet wel, dat ik na dat bezoek weer wat beter en vaker vroolijk kon zijn. Ik weet ook niet, of Keesje's moeder en haar dominee wat ze me vertelden van de engelen, die zingen in den Kerstnacht werkelijk zoo meenden of enkel maar, nu laat ik maar zeggen als van mooie verbeelding. Ja, ik wil daar niet eens me in verdiepen. Maar als ik die plaat van den stal met de herders en de wolk van engelen zie, dan komt, hoeveel ouder ik ook geworden ben, weer iets in me op van het geloof, dat me toen troostte: onder de kinderen, die waardig werden gevonden te jubelen in den Kerstnacht, moet ook Keesje geweest zijn.

„Later zijn mijn ouders naar een grootere stad verhuisd. En nu zijn zij al niet meer en Keesje's ouders zijn er ook al niet meer. Het gaat zijn broers en zusters goed, naar ik hoor. Die zullen ook al wel grijs haar hebben, evenals ik. Maar Keesje zal ik nooit vergeten. En het is vooral met Kerstmis, dat ik aan hem herinnerd word, nu weer door deze mooie plaat, waar ik erg blij mee ben.

„Was dat wel noodig?” vroeg ik.

„Hoe dat zoo?” luidde het antwoord.

„Ik kom nog al eens in 't eind van 't jaar in ons geboortestadje en ga dan ook altijd even naar 't kerkhof, waar mijn ouders rusten”.

Ze begreep, dat ik dacht aan den krans op Keesje's graf. En ik begreep, dat ze daar niet over wilde spreken. Ja 't was waar, zij had die plaat niet noodig gehad om haar kleinen redder te gedenken. Want door dien krans wist ik, dat deze zijn leven gegeven had voor eene, die zich dat niet onwaardig had betoond.

Door dit gesprek was iets van wijding gekomen over het samenzijn dien avond vóór Kerstmis. Neen, enkel blijdschap predikt ook zelfs het Kerstfeest niet. Alleen naar huis gaande dien avond zag ik in mijne verbeelding nog

eens de oude welbekende begraafplaats en daarop den kleinen steen met den naam Cornelis. Maar op dien steen ligt een nog frissche krans van donker groen. En hoog daarboven staat aan den helderen hemel een flonkerende ster. Ik ben in mijn verbeelding ver weg, in mijn oude stadje. En hoor in mijn verbeelding een ver en wonderschoon lied. Zoo moeten de engelen het hebben gezongen in de velden om en in den stal van Bethlehem. En Keesje was zeker niet onwaardig, onder die engelen te zijn.

Ik heb u gezegd, dat mijn verhaal droef zou eindigen. Maar wie goed geluisterd en begrepen heeft, die weet ook, dat 't niet enkel droef zou zijn. Die weet ook: bij Kertmis behooren de lichtjes in den donkeren boom. Kerstmis is een lied van engelen boven menschen in moeite en aarde in duisternis. Kerstmis is de Hoogste Liefde, Die woont en werkt in harten van menschen en kinderen als . . . liefde, d.i. als een macht en kracht in ons, die niet zichzelf zoekt. Kerstmis predikt die macht en brengt het licht dier liefde in der wereld donkerheid.

DE KERSTKABOUTER.

DOOR
ELISABETH JACOBS.

Kerstkabouters bestaan er in alle soorten en maten.

Je hebt de Kerstkabouter, die zo lang met het boze meisje op zolder rondanste, tot ze half dood neerviel — omdat ze als Kerstmaal enkel zure melk voor hem had klaargezet, en de rijstebrij zelf opgegeten —, en de kabouter, die op Kerstochtend je donkere kamer binnenschuift met een blad vol brandende kaarsjes en kopjes thee. Er zijn er, die het hele jaar onder een steen leven, en die een prachtig hol in de bergen bewonen, met rood fluwelen en met bontmutsen, oude en jonge, op Zweedse skis of in sleetjes, en in Holland als het regent met Kerstkabouterparaplu's ook.

Deze kabouter was van hout. Maar hij was er geen zier minder vrolijk om dan al z'n broers en soortgenoten, daar kun je van op aan. Ze hadden z'n hout geen hout gelaten, maar er een prachtig blauw pak overheen geschilderd, en een blauwe muts er nog bij, waarop een gele rand zat. Dat hij uit het hoge Noorden kwam, kun je wel zien aan de witte sneeuwvlokken, die over z'n pak zweefden, hij zat onder de sneeuw en z'n rode klompen verdwenen er wel voor de helft in.

Je kan makkelijk begrijpen, dat hij een flinke vrieswind te verduren had gehad, want behalve een paar krente-ogen, was er van z'n hele gezicht niets te zien dan een vuurrode ronde aardbeienneus, de rest was weggedoken in z'n baard, die precies de kleur en de vorm had van een plak Goudse kaas.

Bovenop z'n muts was een vijfpuntige ster gevallen, maar ook dat was nog

niet het voornaamste aan hem. Nee, wat de Kerstkabouter zo bizonder opgewekt maakte waren de twee rode kaarsen, die hij in z'n grijze wantenknuisten omhoog hield. En zo vierde hij elk jaar Kerstmis mee op de brede lijst van het buffet.

Maar behalve dat hij steeds weer z'n trouwe diensten verleende om de opgepoetste appels van gloeilichtjes te voorzien, zoals niemand ze er toch inwrijven kon en alle andere heerlijkheden feestelijk te verlichten, was het ook aan hem te danken, dat er eens iemand z'n hoofd weer kreeg. Luister maar!

Het was de avond vóór Kerstmis, en nadat alles klaar was gemaakt, waren de mensen naar bed gegaan. 't Zou helemaal donker in de kamer zijn geweest, als er niet een lantaarn door de bovenramen geschenen had, en er een paar vlammetjes in de haard waren overgebleven, die nog niet in de as naar bed wilden. Nu kon je zien, hoe de kaarsjes stil en recht klaar stonden, en wat een vreemde schaduwen de slingers dennegroen en het boompje gaven. Alleen van de stal van Bethlehem was niet veel te zien. Geen wonder, want die was in een grote, diepe kist gebouwd. Daar zag je in de hoek het open stalletje met het strooien dak. Het kindje Jezus lag er in de kribbe en zijn Moeder knielde er bij neer. Boven de kribbe stond de aartsengel Gabriël met uitgespreide gouden wieken, en Jozef was bezig met de os en de ezel, die op hun knieën naar het kindje lagen te kijken.

Boven de stal stond de glanzende ster, maar hij was lang niet de enige aan de donkerblauwe lucht. O nee, die was bezaaid met sterren van alle grootte, met sterrebeelden en zelfs een komeet, want je weet wel, dat in het Heilige Land de hemel altijd helder is en altijd sterren heeft. En onder de hemel lag het berglandschap met woeste, eenzame toppen, waar soms nog heel hoog een lammetje stond, er waren watervalletjes en mosvlakken met grazende schapen. De herders waren op weg gegaan en ook de drie koningen!

Die kwamen op een rijtje achter mekaar er aan, met tulbanden op hun hoofd, twee witte en een zwarte. Ze droegen voorzichtig hun geschenken, ja, de zwarte koning had zelfs nog een klein zwart knechtje meegenomen, dat een kistje van goud droeg. Zo kwamen ze daar aan, en toen ze die middag uit hun grote doos waren gehaald en daar neergezet, was ieder blij geweest, omdat het deze keer nog mooier leek dan de vorige maal.

En alles zou zeker zo rustig gebleven zijn, als de poes zich bij het naar bed gaan van de mensen niet goed verstoppt had. Ieder dacht, dat hij al lang naar de bijkeuken was gegaan, maar in plaats daarvan was hij in een grote stoel in een schemerig hoekje van de kamer gaan liggen; precies een grijsrond kussen, dat net zo weinig opviel als de vingerhoed, waarmee je het spelletje speelt: verstoppen, terwijl je het toch ziet. De hele avond was er geloop rond zijn schuilhoek geweest, en hij had al geroken, dat er iets bizonders aan de hand moest zijn — zo'n eigenaardige, prikkerige lucht — en daarom ging hij, nu alles rustig was, eens op onderzoek uit. Aha, hij zag het al, daar had je dat groen weer, dat prikte aan je snoet als je er aan rook — wat toch de enige manier is, om iets goed te leren kennen —. Wat zou z'n baas, die hem elke dag stukjes vlees gaf, daar toch aan vinden? Zo'n hele boom bijvoorbeeld. Nee, al geroken, er zat niets van z'n gading aan. Met een zachte sprong kwam hij op een tafeltje. Al weer een oude bekende. Dit noemden ze de stal, en de mensenkinderen gingen er om beurten naar kijken. Nu, niets voor hem, al die beesten en dat mos, en namaakmensen.

Met een deftige zwaai van zijn staart maakte hij zich klaar om er weer af

te springen, maar hij voelde, dat hij iets raakte; hij hoorde iemand achter zich omvallen, en een gesteun: „O mijn hoofd!”

De poes draaide zijn brede kop weer om. Daar!, hij had warempel de kleine negerjongen omgegooid! Nu moet je weten, dat de negerjongen het vorige jaar ook al een ongeluk had gehad, waarbij hij zowaar z'n hals had gebroken. Maar met een afgeslepen lucifer in de opening, was hij toen weer schitterend gerepareerd en ieder had daarna enkel met z'n handen op z'n rug naar de stal gekeken.

Maar nu! Het was een hele opschudding! De herders kwamen van alle kanten aanlopen en de koningen verloren geheel hun statige pas, terwijl ze naar Melchior's knechtje liepen. Daar lag hij, in z'n handen nog stevig het gouden kistje, maar z'n hoofd zagen ze nergens meer.

„We moeten het zoeken”, besliste de oudste koning, die zijn rode mantel bij elkaar had genomen en al rond keek. „Hij heeft de hele reis met ons meegemaakt, dat knechtje van Melchior —, nu hij er bijna is, kan hij toch niet zonder hoofd aankomen”.

„Natuurlijk”, zei Caspar, en ieder begon te zoeken. Maar het was te donker om iets te zien, ze traptten mekaar op hun tenen, en een kleine herdersjongen struikelde languit over Melchior's sleep. Toen zag de oude koning Balthazar in, dat ze zo niet konden doorgaan, want ze waren allemaal breekbaar, en als er nog meer hun hoofd verloren, zou dat zeker geen rustige nacht worden.

„We moeten wachten tot het licht wordt”, besliste hij, en hij liep weer met langzame koningsstappen op z'n plaats toe.

Maar Melchior was daar niet voor te vinden.

„Zo lang zonder je hoofd, ook al zit er geen kroon en geen tulband op, lijkt je dat zo plezierig, Balthazar? En weet jij waar het ligt? Het kan wel onder de poten van de os zijn gerold. En zeg jij nu maar eens eerlijk, wat we beginnen moeten als mijn knecht z'n hoofd mist. We kunnen de stal niet binnengaan, zou ik zeggen”.

En toen begreep iedereen, dat het toch wel erg nodig was, ook al was hij maar het jongste knechtje van de drie koningen, dat z'n hoofd werd weergevonden.

De kater was voor de stal blijven staan. Hij was niet eens gaan zitten, alles had hem van de wijs gebracht, al wou hij het eigenlijk niet weten. Daarom had hij ook alleen maar gedaan, of hij erg nieuwsgierig was, maar hij voelde dat het nu zijn beurt werd.

„Als ik eens licht haalde”, stelde hij voor. „Ik ben perslot de oorzaak van het ongeluk, en voel me daarom gedrongen m'n hulp aan te bieden”.

„Waar vandaan?” vroeg Melchior, terwijl hij even ophield de plek in z'n omgeving af te tasten.

„De Kerstkabouter”, zei de poes. „Wij zijn al heel oude vrienden”. En toen sprong hij met een beetje minder zwier dan gewoonlijk naar beneden en ging naar het buffet.

De Kerstkabouter was wat aan 't dommelen en schrok natuurlijk toen hij opeens iemand hoorde. Hij kneep z'n kaarsen wat vaster in z'n vuist, en draaide z'n hoofd zo ver om, als z'n houten nek toestond.

„Och”, zei hij, „ben jij het”.

„Welkom hier”, zei de poes, terwijl hij nu netjes ging zitten en zijn roetzwarte staartpuntje tussen z'n voorpoten opborg. 't Was koud buiten, niet?”

„En of”, beaamde de Kerstkabouter. „Maar zie je wel, dat ze m'n ster heb-

ben opgeschilderd en m'n sneeuwvlokken ook? 't Was een sneeuwjacht van jewelste".

„Nu, daar kan jouw pels beter tegen dan de mijne", zei z'n vriend bedachtzaam. „En je ziet er toch net zo keurig uit als ik, als 'k het zo eens zeggen mag".

„O zeker, zeker", zei de Kerstkabouter gul. „Ik ben blij je weer in zo goede staat terug te zien. 't Is bij die ene hoektand, die je vorige Kerstmis verloren had, gebleven, niet?"

De kater knipoorde alleen maar even als antwoord, want die hoektand was een teer punt van hem, en bovendien moest hij nu over iets anders praten.

„Ik had feitelijk een verzoek aan je".

„Wel, wel" zei de Kerstkabouter. „Zo laat op de avond? Toch niet om mee te gaan muizen vangen? Maar je weet, ik ben helemaal tot je dienst, hoor. Vanwege de oude vriendschap".

„Ja juist, dat wist ik wel". En toen vertelde hij het ongeval. De ander schudde langzaam z'n houten hoofd.

„Dat is wel verschrikkelijk jammer. Maar kan ik misschien met m'n licht helpen?"

„Ja, dat is een uitstekend idee", zei de poes tevreden. Zijn vriend z'n benen mochten wat langer zijn dan van anderen, begrijpen deed hij alles veel vlugger. „Dat had ik ook al gedacht. Maarre, hoe zal je er komen? Die laatste étappe van je reis, ik bedoel van de vloer naar hier, doe je altijd in mensenhanden. En daar moet je weer een tafel op. Ik waarschuw je, dat 't een ongewone onderneming is. En dan, hij trok z'n staart wat vaster om z'n poten en drukte z'n kin dieper in z'n kraag, je moet eerst naar de haard om vuur te halen. Want het spijt me wel, maar een lucifer kan niemand hier hanteren".

„O geen bezwaar, geen bezwaar, ik steek m'n kaarsen d'r wel in; als het hoofd van Melchior's knecht maar terecht komt".

„Ja", zei de poes, „maar hoe kom je er".

„Hoe? Op jouw rug. Een licht vrachtje goed beschouwd. Ik ben maar van berkenhout".

„Maar als ik spring . . .".

„Hou ik je vast. Aan je oren".

De poes kon een lichte rilling — van z'n kop tot z'n staart — niet onderdrukken. Z'n oren, hm, nogal gevoelig. „Maar", dacht hij heldhaftig, „als het moet, dan moet het. Beter zere oren, dan dat je hoofd tussen de ossepoten ligt. Beslist".

„Eén kaars laat ik hier", zei de Kerstkabouter, en toen stapte hij met z'n rode klompen langzaam van z'n witte voetstuk. „Je moet knielen, dan zal ik zien d'r een been over te krijgen".

„Denk om m'n oren", wou de ander nog zeggen, maar dat vond hij toch beneden z'n waardigheid, en hij verdroeg het geduldig, dat de ander een beetje op z'n rug heen en weer schoof om het goede plekje te vinden.

„Daar gaan we", waarschuwde hij.

„Prachtig", zei de Kerstkabouter, „da's juist de bedoeling".

Met een zachte plof kwam de grote kater op de vloer terecht en liep langzaam, om z'n vriend niet te laten vallen, naar de haard.

„Een beetje geduld hoor", zei de ander, terwijl hij zich aan het haardhekje ophees. „M'n klompen zijn misschien wat hard op je rug?"

„O nee, nee, steek die kaars er maar gauw in".

Het lukte nogal vlug, tenminste, dat vond de Kerstkabouter.

En zo, met een ruiter, die een fakkel in z'n hand hield, kwam de poes opnieuw voor de stal.

Daar lag de kleine sterrenjongen nog altijd zonder hoofd, en de herders en de koningen stonden er omheen. Ze keken allemaal op, zodra het licht over hun gezichten scheen en knipperden met hun ogen of ze wakker werden.

Maar nog voor iemand goed zien kon, riep de Kerstkabouter met z'n zware basstem:

„Wel daar, daar ligt hij, half onder de sleep van uw mantel, majesteit!”

En zo was het. De oude Balthazar, de enige die weer op z'n plaats was gaan staan, had zonder het te weten z'n mantel half over het hoofd van Melchior's knechtje gesleept. Hij voelde zich wel wat ongelukkig, die goede oude koning, dat hij nu juist de oorzaak was geweest, dat het misschien lang geduurd had.

„Maar majesteit”, zei de Kerstkabouter, „daar lag hij toch het veiligst. Want wie zou er aan uw mantel durven komen?”

En toen pakte Balthazar getroost het hoofd van de kleine negerjongen op en zette het eigenhandig weer op het lucifersstokje. Hij schikte het, tot de neus precies midden boven het gouden kistje zat.

En „Dank u wel, majesteit”, zei de kleine negerjongen opeens. Dat was natuurlijk het sein voor de algemene vreugde.

De Kerstkabouter knikte maar en lachte in zijn baard van Goudse kaas, want zijn mond viel altijd nog niet te zien.

„Tot morgen”, zei hij, terwijl de poes zich weer voor de terugreis gereed maakte, „tot morgen. Dan brand ik met twee rode kaarsen. Want geen mens is zo blij als ik, dat je hoofd weer terecht is. Twee rode kaarssen, dat beloof ik je!”

En daarop sprong de poes weer naar beneden.

HET KERST-KRIBBETJE EN WAAR HET VANDAAN KOMT.

In het verhaal, „de Kerstkabouter”, heb je zo juist gelezen van de stal van Bethlehem, die gebouwd was in een grote diepe kist.

Vroeger zag je deze stalletjes, „krippe” noemt de Duitser ze, alleen in het buitenland, maar nu ze ook bij ons meer en meer ingang vinden, zal ik jullie er iets van vertellen.

De eerste „kerstkribbe” waarvan we horen, dateert uit het jaar 1223. Hij bevat maar weinig figuurtjes: Joseph, Maria, het kerstkindje, de herders en de drie koningen, maar al spoedig breidt het aantal gestalten zich uit. Als jullie ooit in Nürnberg mocht komen, ga je maar eens in het Germanische Museum naar de prachtige verzameling „Krippenfiguren” kijken, daar vindt je zulke mooie „volkstypen” onder en zo kunstig gesneden, dat het een genot is er naar te kijken.

Ook Oberammergau bezit in het „Langsche Museum” een kostbare kribbe-verzameling.

GEHEIMZINNIGE PLEKJES IN HUIS.

DOOR

N. HOUWINK-VAN NIE.

Jullie hebt allemaal wel eens sprookjes gelezen of al was het alleen maar het verhaal van Bruintje Beer, dat toch eigenlijk ook een sprookje is. Ja en dan hebben jullie ook allemaal wel dat rare gevoel gehad, wanneer je ineens jezelf voelde in het land van vrouw Holle op de bodem van de put, waarin de stiefdochter van de slechte moeder terecht kwam. Je weet wel; nadat ze haar spoel nasprong, die ze in de put had laten vallen. Of je kreeg dat vreemde gevoel alsof je het zelf was, die liep op de bodem van de zee, toen Bruintje Beer uit de duikerklok stapte en tot zijn verwondering niet nat werd daar tussen al die vissen in. Niet dat je bang was, och nee, wanneer je van je boek op zoudt zien, zou daar stellig het een of ander zijn, dat je dadelijk in de huiskamer terugbrengen zou. Misschien zit moeder wel juist aan de andere kant van de tafel te stoppen en knikt ze je toe, wanneer je op zoudt zien. Nu, een dergelijk gevoel van geheimzinnigheid dat jullie hebt, wanneer je zo verdiept zijt in het lezen van verhalen, heb ik, wanneer ik op sommige plekjes in het huis kom. En daar deze plekjes wel in ieder huis zijn, zou ik willen vragen met mij in gedachten door je eigen huis mee te lopen en te zien of jullie met me mee kunt voelen als ik jullie van die plekjes vertel. Om te beginnen is er het gaskastje. Dat is nu meteen één van de geheimzinnigste plekjes van ons huis. Weet jullie wel waar het is in jullie huis? Ik zou het wel het hart willen noemen, het hart althans van alle oude huizen. Ik geloof zelfs dat er huizen geboren worden zonder dit geheimzinnig plekje. De kindertjes, die in zo'n „huis zonder hart" wonen, zullen ons dus niet kunnen volgen, maar misschien zijn ze toch nieuwsgierig te lezen wat voor geheimzinnigs er zijn kan in een gaskastje. Het is een plekje in huis, dat je maar zelden ziet. De deur gaat dan ook meestal moeilijk open, en wanneer de mijnheer met het boek en de pet met letters komt, moet er doorgaans van alles worden opzij gezet, vóór hij met een gewichtig gezicht die deur openrukt en ons die vreemde zoete geur tegemoet komt. We zien dan een zwart monster met onbegrijpelijke getallen in witte plaatjes en met kleine wijzertjes op z'n lijf en een kaart, die hier of daar bengelt, waar de man wat op schrijft. Dan klapt het deurtje dicht en wordt alles weer op zijn plaats gezet. Maar achter stoel of droogrek gluurt nog het knopje van het deurtje en vertelt ons van het monster daar achter. Dat het de gasmeter is, weten we al van héél klein kindje af. Als we eenmaal naar school gaan, komt de man onder schooltijd en vergeten we haast dat daar een plekje is waar nooit de zon komt en waar het zwarte ding in alle stilte zijn werk doet. Het weet niets af van het leven, dat de mensen in het huis leven. Hoeveel kindertjes daar spelen, lachen en soms verdrietig huilen. Dat interesseert hem niet, hij doet zijn werk.

Alleen wanneer de verhuiswagens voor de deur komen, koffers en meubels worden opgeladen en kindertjes verlangend uitzien naar de nieuwe tuin, dan verandert er ook iets in zijn bestaan. Dan komt het uur nader, waarop de man komt om hem een loodje aan zijn hals te binden. Dan weet hij, krijgt hij vacantie. Dat vindt hij niets erg, want al wordt het huis als het leegstaat triest en kaal, al worden de kamers verleggen zonder meubelen en staat de schoor-

steenmantel onthutst, omdat hij iedere blik, die door de ramen wordt geworpen, op zich voelt gevestigd; het gaskastje blijft zichzelf gelijk.

Wanneer ik in zo'n leeg huis komt en het bewuste kleine deurtje zie, doe ik het gauw open: daar bengelt vertrouwd de witte kaart en even voel ik dan dat hier het oude hart van 't huis ligt. Dan krijg ik dat vreemde gevoel als zou dat monster werkelijk leven. Maar ik doe net als jullie, al heb ik geen boek om van op te zien, ik sta weer recht en een of andere vreemde mijnheer, die me alle voordelen van 't leegstaande huis opsomt, brengt me dadelijk weer terug in het werkelijke leven.

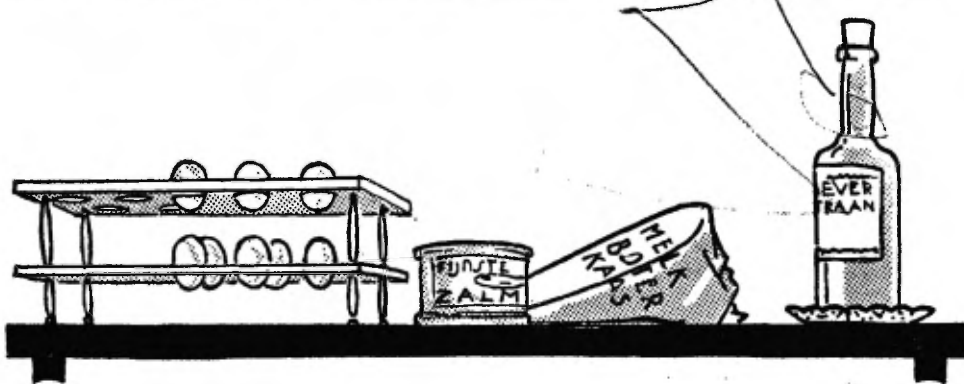
Maar later, wanneer het huis volstaat met onze meubelen en ik al zo gewend ben, dat ik me niet meer vergis in de kasten, blijf ik toch met een zekere eerbied zien naar dat plekje achter het kleine deurtje, dat zichzelf is.

Wie ook het huis bewoont, hoeveel verschillende mensen voor enige jaren de voordeur „hun voordeur” noemen, dat kleine donkere plekje is zichzelf. Geen bewoner zal er iets van zichzelf in achter laten. Of de bewoners rijk of arm waren mogen de cijfers op de kaart aanwijzen, maar dat kleine plekje grond blijft onverdeeld toebehoren aan het zwarte monster.

Nog een ander geheimzinnig plekje vind ik altijd de kelderkast. Al is het niet zó donker als het gaskastje, geheimzinnig is het eigenlijk nog veel meer. Al was het alleen maar door de onmiddellijke nabijheid van de kelder.

Ik weet niet hoe de kelderkast er in jullie huis uitziet. In 't huis waar ik geboren ben was het een echte kast met een vloertje waar je helemaal in kon staan dus, en waar van één kant dan de donkere trap naar de kelder gaapte. Wanneer je nu die kant maar niet opkeek, kon je denken in een klein kamertje te staan, waarin op planken zo van alles lag wat koel behoorde te blijven of wat lag te wachten om naar de kelder gebracht te worden. Geheimzinnig was die kast eigenlijk niet, wanneer je niet te bang was voor die gapende trap, kon je best naar binnen gaan en gezellig wat praten met het eierrek en het stukje kaas.

Maar in de moderne huizen is geen sprake van een rustig praatje. Dààr is de kelderkast enkel een paar planken boven het trapgat, zodat moeder een griezelige toer moet doen om, met die donkere trap onder zich, naar de eieren en kaas te rekken. Daardoor wordt het leven op deze planken weer heel geheimzinnig. Niet alleen doordat die planken daar in de lucht hangen en niemand er behoorlijk bij kan, maar ook omdat er nooit kinderoogjes nieuwsgierig

overheen dwalen. Het eierrek voelt zich heer en meester. De grote mensen geloven niet in zijn bestaan als denkend wezen en de kinderen die het zeker zouden geloven, kunnen niet in zijn rijk komen om hem te vertellen, dat zij het zijn, die heer en meester zijn in 't sprookjes land.

Het eierrek dan is de koning der kelderkast. Dat heeft hij zichzelf gemaakt, en daar hij ook de enige is, die altijd op de plank blijft staan, vinden de anderen dat best. Alleen het nieuwe stukje kaas heeft altijd bezwaar, hij vindt dat iemand, die hoofdzakelijk uit gaten bestaat, niet zo'n hoge positie bekleden kan. Dat geeft iedere week weer hetzelfde conflict. De kaas netjes in een vet-vrij papiertje, voelt zich heel deftig en somt zijn goede hoedanigheden op, waarop het eierrek weinig heeft in te brengen.

Gelukkig keert na een dag de vrede weer in de kelderkast, dan is het stukje kaas een paar maal op tafel geweest en voelt zich verdacht klein worden. Het wikkelt zich steeds dieper in 't papier en bedenkt dat het ook zijn schaduwzijde heeft van zo'n goede kwaliteit te zijn. Het eierrek regeert dan ongestoord tot het volgende nieuwe stukje kaas.

Maar er zijn nog andere dingen daar op die kelderplank. Ja zelfs dingen, die er vredig hun leven slijten, al worden ze niet zo oud als het eierrek. Ze zouden zich dan ook niet graag tegen zijn regering verzetten. Behalve de schaaltes met uitgesneden worst, die hoofdzakelijk voor de conversatie zorgen, is er het blikje zalm, dat er al zo lang staat, dat ieder er aan twijfelt of het wel ooit zal worden geopend. Het heeft zelf een reuze pret, want het gelooft, dat het vergeten wordt en kan zo nu en dan proestbuien krijgen bij het idee dat ze veilig in d'r hoekje staat. Maar dan is er de levertraan. Ja, die levertraan. Niet alleen voor de gaande en komende schaaltes is zij lang een geheimzinnig wezen geweest, maar ook het eierrek heeft heel veel moeite gehad om iets van de fles te begrijpen. Om te beginnen was er het schoteltje, waarop zij altijd stond. Zelfs als zij de kast verliet, hield de hand zorgvuldig het gebloemde schoteltje onder de fles. En dan wat een smeerpoes moet die fles zijn. Zolang haar kurk op d'r hoofd zat, zag zij er heel netjes uit; mooi donker met een hel geel jurkje. Maar o wee, toen zij eenmaal haar hoed af had. In tijd van een paar dagen was haar hele jurk donker en d'r huidje egaal vet. Daar het een erg verlegen flesje was, heeft het heel wat moeite gekost om het aan 't praten te krijgen. Het eierrek had zelfs al met het zalmblik de mogelijkheid overwogen of men hier soms te doen had met een dood voorwerp. Ik denk, dat de levertraan iets van dit gesprek had opgevangen, want ineens vatte hij moed en begon te vertellen.

En daar hij iedere avond tegen zeven uur uit de kast wordt genomen en dus deel heeft aan het leven daar buiten, werd hij in 't koninkrijk van het eierrek de avondkrant. Veel nieuws heeft hij nooit te vertellen, maar allen luisteren 's avonds trouw naar zijn relaas. Voor de rest staat hij maar op z'n plaatsje vlak bij de hand.

Vroeger toen we nog als kleine kinderen om Vader heen stonden, wanneer hij wat voor ons in elkaar timmerde, noemde Vader ons zijn bovenstbeste kindertjes, en mijn broer, die de spijker aangaf, juist de goede grote als Vader nodig had, werd door hem genoemd: „Een jongen van de bovenste plank”. Ik weet niet, of jullie ook wel eens zo genoemd zijn. Voor mij was het één van de uitdrukkingen, die ik helemaal begreep. „Van de bovenste plank”. Natuurlijk. Van de bovenste plank van de huishoudkast. Dat is weer

zo'n geheimzinnig plekje. Wat staat er al niet op de bovenste plank. Allemaal dingen, waar je met de vingertjes afblijven moet, is 't niet? Bij mij wel hoor!

Al is mijn jongetje langzamerhand zo groot geworden, dat hij mag helpen tafeldekken, zelf een schoon bordje mag krijgen (hij is namelijk erg precies en eet zijn boterham met worst niet van hetzelfde bordje als zijn zoete boterham) of een kleinigheid mag halen uit de kast, dat moeder vergat, aan de bovenste plank komt hij nooit. Wat zou hij daar ook moeten zoeken? Er staan enkel de medicijnflesjes en de broodrooster en dan . . . ja, dan de rest. En juist van de rest wilde ik jullie wat vertellen.

Misschien is het jullie wel eens overkomen, zoals ik duidelijk herinner uit mijn kleinemeisjeszijn, dat je van school thuis was met een of ander ziektetje. Je lag zo op de canapé in de loop van de morgen. De zon scheen in de kamer en je lag juist te bedenken dat alles heel anders leek nu je op zo'n ongewone tijd, zo helemaal zonder broertjes of zusjes de kamer bekeek. De klok zag je nooit op kwart over tien staan en scheen dan de zon op dat plaatje.

Gek, dat je in de vakantie nooit lette op dergelijke dingen.

Nu en dan kwam moeder binnen met een bakje warm zeepsop en allerhande werkgerij en haar stem klonk vrolijk vragend: „Ga je helpen de kast doen?”

De kast, dat kon niet anders dan de huishoudkast zijn, en dat doen, hield de leukste dingen in. Ik denk, dat je ook opgesprongen bent, is 't niet?

En dan werd de tafel leeggeruimd en kwamen er van de bovenste plank de meest wonderlijke dingen te voorschijn. Allerlei modellen van vaasjes, een vreemd ding, waarvan moeder zegt dat het een houder is voor servetjes, het kinderkopje zó klein, en het bordje waar broer het laatst van at. En dan is er het mooie melkkannetje met de bloemetjes en het blauwe oortje. Je kunt maar niet begrijpen, dat moeder het altijd weer wegstopt, omdat het niet bij het servies past. Dan de kristallen schalen, die te hoog zijn voor 't dressoir, waarin ze eigenlijk horen en waarvan moeder vertelt hoe oud ze wel zijn en hoe ze bij Grootmoeder altijd met fruit op het grote buffet stonden. Dan komen de flesjes met medicijnen en moeder zegt, dat deze en deze een beetje opzij moeten worden gezet, voor het huisapothekje, want die zijn gelukkig niet meer nodig, nu die lelijke hoest van broer wegblijft.

En dan ineens heb je het eendje in je handen. Het voelt een beetje hobbelig. Z'n snaveltje houdt hij plat op z'n borstje gedrukt, z'n vlerkjes staan wat uit, hij kijkt heel erg verlegen of hij werkelijk geen raad weet, nu hij, uit z'n rustig donker hoekje ineens op de tafel in de zon staat. Wanneer je hem weer beschermend in je handen neemt, voel je het kurkje in z'n buikje en zie je ook de gaatjes in z'n kopje. Arm eendje, als je ook peperbusje wezen moet. Gelukkig word je niet gebruikt. Je zoudt werkelijk het eendje willen beklagen, maar neen, z'n oogjes kijken toch wel heel glunder, al staat hij bedeesd op z'n platte voetjes.

Ik geloof, dat je zo'n groot medelijden met hem niet behoeft te hebben. Hij kan ondeugend zijn, hoor! Daar zou de broodrooster je verhalen van kunnen doen. De broodrooster, weet je, is een gewichtig iemand daar op de bovenste plank van de huishoudkast. Ja, als je ook zo warm kunt worden dat je hartje roodgloeiend is, je begrijpt, dan krijgen de andere dingen ontzag voor je. Zelfs de antieke schalen, die toch ook niet mis zijn, spreken de broodrooster aan met mijnheer en vragen in alle moeilijkheden eerst zijn raad.

Alleen dat stoute eendje toont niet de minste eerbied. Wanneer bijvoorbeeld het snoer wat slordig om het lijfje van de broodrooster zit gewonden,

doordat het gedaan werd door een haastige hand, zegt de kleine eend: „Hé, je staart zit in de war!” En zo heeft hij altijd een praatje. Van ieder kan hij je wat vertellen. Vooral met de drankjes is hij goede vriendjes. Ja, ook wel eens kwade vriendjes, dat was laatst aanleiding tot een hele geschiedenis. Luister maar, dan zal ik je die geschiedenis eens vertellen.

Nu dan, er stond toen die grote fles met hoestdrank van driemaal daags een lepel, de dikke fles met Emserzout en het druppelflesje van een half uur vóór het eten. Nu hadden de flessen onderling het een of ander ruzietje. Waarover het ging, wist eigenlijk niemand precies, 't zal wel hier op neer zijn gekomen, dat geen wilde toegeven minder te zijn dan de ander, dat is meestal alle reden voor twist. Het eendje deed zo z'n morgenwandeling, en kwam juist langs de flesjes, toen de ruzie op z'n hevigst was.

De dikke Emserzoutfles zag wit van woede en het druppelflesje blies blaasjes door het openingetje, waar de druppeltjes door moeten. De lange hoestdrank maakte nu en dan een scherpe opmerking. Je begrijpt, dat was naar de zin van 't eendje. Het begon maar meteen de fles met Emserzout gelijk te geven. Hij wist wel niet, waar het over ging, maar hij had altijd wat tegen het druppelflesje gehad. Hij wist niet of het kwam door de bruine kleur, die hij erg lelijk vond, of omdat hij het niet lezen kon wat er allemaal op het etiketje stond geschreven. In ieder geval niet eerlijk van het eendje niet eerst goed te luisteren waarover de ruzie ging alvorens partij te trekken. Niet alleen dat die kleine eend met z'n luid gesnater het geblaas van 't druppelflesje hemaal overstemde, maar hij duwde het kleine flesje zó dicht naar de rand, dat het z'n evenwicht haast niet kon houden. Toen dan ook de kast met een ruk werd opengedaan, duikelde het druppelflesje naar beneden.

Nu had het eendje zeker gewild, dat het stuk zou zijn gevallen, maar gelukkig niet hoor! Misschien had toch ook het flesje wel gelijk in de ruzie. Dat werd echter niet meer uitgemaakt, want een hand nam haar op van de grond en een stem zei: „Je hoort ook eigenlijk in de huisapotheek!”

Nu, het was voor het druppelflesje een grote beloning, dat het naar zijn broertjes en zusjes mocht. Hij keek schuin omhoog naar de bovenste plank van de huishoudkast en trok een lelijk gezicht naar de fles met Emserzout en het stoute kleine eendje.

HET KISTJE ZONDER GEWICHT.

Welhaast in ieder huis zal er zo'n kistje of doos zijn, meestal staat het verborgen in een hoekje, alleen moeder zou je precies kunnen zeggen waar het was, als je midden in den zomer het in je bol zou krijgen naar het kistje te vragen.

Maar midden in de zomervacantie heb je wel aan wat anders te denken.

Wanneer je zoo heerlijk ligt te zonnen in het gloeiend warme zand of op een mosplekje pickniet onder hooge boomen en je zoodanig slaperig wordt, is het laatste waar je aan denkt het kistje dat volgepakt is, waar met groote letters voorzichtig opstaat en dat toch geen gewicht heeft.

Eens toen je op zolder zocht naar een oud boek, waarin dat leuke Fransche versje stond, dat je nu wilde opzeggen op het verjaarpertijtje van Mies, waarop ieder beloofd heeft wat te doen, zag je ineens het kistje staan. Aangetrokken door de koeien van letters, die brutaal onder de touwtjes vandaan keken, heb je jezelf afgevraagd wat daar in zou zijn. Toch niets gevaarlijks?

En omdat je een beetje nieuwsgierig werd, probeerde je het even op te tillen. Dat was heusch griezelig geweest, want je had verwacht, dat het natuurlijk zwaar zou zijn, en omdat je dus onbewust wat kracht gebruikte, bungelde daar ineens het kistje onwils hoog in de lucht aan je hand, want het kistje heeft geen gewicht. Je bent naar beneden gelopen om moeder te vragen, maar nog op de trap herinnerde je dat Mams naar tante was; toen ben je terug gegaan om het boek met het versje te halen en hebt verder het bewuste kistje glad vergeten.

Nog ééns, later, zag je het staan, toen je vlak na Sint verhuisde. Maar dat was zoo'n rommelige tijd, dat er toen van vragen heelemaal niets kwam. Je had het zelf erg druk, want je moest zorgen, dat je nieuwe Sinterklaaspresentjes goed overkwamen. Op school was het ploeteren voor het kerstrapport en thuis liep alles dooreen. Je bromde, omdat die verhuizing niet even had kunnen wachten tot na de kerst-vacantie. Moeder, met haar onverstaanbaar goed humeur, had je lachend toegeknikt en gezegd, dat ze zich er zoo op verheugde om in de vakantie alles met de kinderen in te richten.

„Dat afbreken is beter werk voor de oudjes”, had moeder gezegd. Toen had Mams zich afgewend naar de mannen, die de volle koffers naar beneden sjouwden en daar was ook het bewuste kistje weer, dat Mientje in de hand hield.

„Houd er een beetje het oog op, waar dat blijft”, zei moeder. „We hebben het gauw noodig”. Jij stond al in de deur klaar om naar school te gaan, daar kwam Mies ook al aan, zonder nog te vragen, waarvoor men in hemelsnaam een kistje zonder gewicht noodig hebben kon, ben je vlug over den drempel gesprongen, Mies achterna!

En toen kwam de kerstvacantie. Wat een genot! Het lijkt altijd zoo'n heele lange schooltijd, die eerste tijd na September! Toen je voor het eerst naar de vijfde klas ging, was het nog volop zomer; je had nog iederen dag dat leuke zomerjurkje aan zonder mouwen . . . en nu is het iederen dag zoo donker en grauw, je draagt al weken je nieuwe wintermantel en oef . . . al dien tijd geen vakantie. Nu ja, die paar herfstvacantiedagen tellen niet mee.

Je rapport was aardig goed, je kon nog wat afzakken, dan ging je toch wel over.

Dien eersten vacantiedag weet je eigenlijk niet goed wat te beginnen en je bent blij als moeder vraagt of je meehelpen wil een goed plaatsje voor den kerstboom op te zoeken. Daar bij die boekenkast lijkt het best.

„Paps moet dan die dagen maar niet lezen”, vind je.

„Ik zal er wat boeken uitnemen, die ik denk dat hij noodig kan hebben”, zegt moeder.

Dan krijg je wat geld en mag je met Hansje en Toto wat gaan koopen om aan den kerstboom te hangen.

„En dan moest je vanavond maar wat later naar bed, dan kan je me helpen den boom aan te kleeden”, zegt moeder, „je bent nu al zoo groot en het is zoo'n leuk werkje”.

Dat is heerlijk, je springt van plezier wat in het rond en gaat dan de kleintjes halen, om mee boodschappen te doen.

's Avonds roept moeder je naar beneden. Je zat wat op je kamertje te lezen en hoorde de kleintjes, die naar bed werden gebracht. Ze moeten zoet gaan slapen, zegt moeders stem, dan mogen ze vanavond laat nog even komen kijken wat het kerstmannetje getooverd heeft.

Met twee treden tegelijk spring je de trap af en wanneer je de kamer binnenkomt, zie je in één oogopslag den boom bij de boekenkast en het geheimzinnige kistje op tafel.

„Ziezoo, we kunnen beginnen”, en moeder zet een stoel bij den boom om de glimmende piek met belletjes boven op den boom te planten, „maak jij dat kistje maar vast open!”

Zenuwachtig peuter je aan het touw, dan gaat het deksel omhoog en oh... roep je even, want daar liggen keurig met vleitjes er tusschen alle heerlijkheden

van den kerstboom! Dat glinstert en blinkt!

„Eerst maar even alles op tafel leggen, dan kunnen we het goed overzien”, zegt moeder, terwijl ze van den stoel komt.

En daar is alles weer. De klokjes met die zachte tinkgeluidjes. Je bent ze nog niet vergeten. Daar wiegelt het leuke kerstmannetje weer op z'n veertje. En de ronde ballen, sommige met deukjes, lachen je toe of ze niet een heel jaar in het donker lagen. Wat een schat! Je bent er zoowaar stil van geworden en moeder strijkt je over je haar en vertelt hoe oud sommige dingen al zijn.

Dan mag je Mams alles aangeven en moeder weet van ieder ding wat te vertellen. Al die kleine roode paddestoeltjes zijn van een tafelvesiering, welke vader en moeder eens hadden toen ze een kerstdineetje gaven. En die slinger is nog van grootmoeder. De groote slinger weegt niets in je uitgespreide handen en ineens doorgrond je het geheim van het kistje zonder gewicht.

En langzaam wordt onder moeders handen die doodgewone spar, de sprookjesboom van ieder jaar. Vader komt er bij en prijst moeder en jou.

Als alles hangt, worden de kaarsjes er in gezet en aangestoken. Dan knipt het groote licht uit en halen vader en moeder de kleintjes uit hun slaap. Met knipperende oogjes kijken ze naar de vele lichtjes en het geglinster van al die schatten.

Verleden jaar stond je er ook bij op bloote voeten. Je was met moeite zo lang wakker gebleven. Je had het groot gevonden niet eerst te gaan slapen, maar toen je ineens in het volle licht van die kaarsjes stond, al dat licht dat zulke rare schaduwen wierp, was je ineens toch nog het kleine, verraste meisje geweest van alle vorige keeren.

Maar nu was je toch echt al veel grooter, je wist nu immers ook het geheim van het kistje zonder gewicht.

OVER DE KERST-CACTUS EN HAAR VERZORGING.

Vroeger kenden we alleen met kerstmis de bloeiende kerstroos, de zelfde bloem waarover het mooie kerstverhaal van Selma Lagerlöv geschreven is, dat jullie misschien wel kent.

Tegenwoordig zie je tegen kerstmis meer en meer in de huizen de kerst-cactus, met aan de punten van de blaadjes de mooie roze bloemen.

Als je er zelf een bezit of als je hem kent van het raam van de bloemen-winkel, vind je 't misschien wel eens leuk wat meer over deze plant te horen.

Weet je waar hij helemaal vandaan komt? Ja, daar sta je misschien van te kijken: hij leefde oorspronkelijk op de boomstammen van de Braziliaanse oerwouden. Daaruit begrijp je al dat hij het beste gedijt in de schaduw en in een vochtig-warme atmosfeer.

Nu, schaduw, warmte en losse aarde kunnen we onze cactus gemakkelijk geven, maar moeilijker is de vochtige lucht!

Als de plant na Kerstmis uitgebloeid is, begint voor haar een tijd van rust die tot Mei duurt. In deze tijd moet je haar maar weinig water geven en in een warme kamer zetten waar een temperatuur van 12 à 15 graden heerst.

Zodra in Mei de blaadjes stijver beginnen te worden, moet ze meer water hebben en van tijd tot tijd worden besproeid (temperatuur circa 18 graden).

In September moet de plant rijkelijk nieuwe blaadjes vertonen en in November vertonen zich al de eerste knoppen. Van najaars- en herfstzon houdt onze cactus. Veel water heeft zij in de herfst niet nodig, maar zodra zij gaat bloeien well! Dan moet zij ook om de dag besproeid worden.

Op een warme regendag zet je je plant maar eens buiten. Maar als de knopjes zich vertonen moet zij op dezelfde plaats blijven staan, en mag zelfs niet verschoven worden, anders loop je kans dat de knoppen af gaan vallen! Ook mag in deze tijd de plant vooral niet te warm staan!

De plant mag volstrekt niet ieder jaar verpot worden. Pot en aarde mogen slechts eens in de drie jaar veranderd worden, en dan in de maand April. Leg wat scherven onder in de pot en vul deze met bladaarde vermengd met wat gewone tuinaarde.

Als je goed voor je plant zorgt, zal hij met Kerstmis vast een sieraad van je kamertje zijn!

EEN VREEMDE KERSTDAG.

Een verhaal uit Canada.
Vrij naar het Engels van
WALLACE CARRE.

DOOR
D. A. CRAMER-SCHAAP.

Buiten woedde de sneeuwstorm.

Hetty zat er door het raam van de hut naar te kijken. Ze zag niets dan wild dansende sneeuwvlokken, zelfs de watervallen, die ze anders van uit de hut konden zien, waren door een wild dwarrelend gordijn aan het oog onttrokken.

Hetty zuchtte.

„Op een kerstkaart zouden de mensen in Holland 't prachtig vinden”, zuchtte ze, „maar ze moesten 't maar eens in werkelijkheid zien! Weet je nog wel, Ted, dat we vroeger altijd naar sneeuw verlangden op Kerstmis, en dat hij nooit kwam . . . ?”

Ted lachte. „Ja”, zei hij, „en hier hebben we elke dag sneeuw. Weet je nog hoe we in Alkmaar eerste Kerstdag 's avonds naar het feest van de Zondagschool gingen in de kerk? Dominé vertelde het kerstverhaal . . .”.

„En we zongen: „Het staldeurtje kraakte” en „Geen wiegje als rustplaats . . .”. „Waarom moest Vader nu ook juist eerste Kerstdag er op uit met de gendarmen?”

„Och, ze zijn altijd zo behulpzaam voor ons geweest. Vader kòn niet weigeren. En volgend jaar zijn we misschien weer terug in Holland . . .”.

Ted knikte. Handig kliefde hij een stuk hout en wierp de stukken in de open haard.

„In die kist daar zit onze terugreis”, zei hij, „en genoeg om 't een hele tijd in Holland uit te houden, tot Vader weer werk gevonden heeft”.

„Na alle tegenslag, die Vader gehad heeft, was 't tijd dat er een ommekeer kwam. Waar zou hij op 't ogenblik zijn? Ik hoop dat ze die Darkwood maar gauw te pakken krijgen. De gendarmen zeiden, dat hij een van de gevaarlijkste goudieven is en reusachtig uitgeslagen”.

„Ik ben maar blij”, zei Ted, „dat onze hut niet aan de hoofdweg ligt. Stel je voor, dat hij deze kant uit kwam”.

„Ben je mall! Ze dachten dat hij zich in de buurt van Shagway ophield. Maar als hij weet, dat ze hem op de hielen zitten, zal hij juist de hoofdweg wel vermijden”.

Ted gaapte.

„Heb je nog thee?”

„Je hebt de halve theepot al leeggedronken. Als ik je nu een kopje geef, is er niets meer als Vader straks thuis komt. In elk geval is de ketel bijna leeg, als je nog thee wil, moet je eerst water halen”.

Ted keek van de lege ketel naar de jagende vlokken achter het venster.

„Zo'n erge dorst heb ik niet meer”, zei hij, „in elk geval kan ik wel wachten tot het droog is”.

Eindelijk vielen de vlokken minder dicht. Ted nam de bijl en ging de deur uit naar de beek. Hij hakte het ijs uit de bijt, vulde de ketel en keerde in de hut terug. Hetty hing de ketel boven het vuur, die weldra vrolijk begon te zingen!

„Christians, awake, salute the happy morn.”¹⁾

„Wie is daar?” riep Ted en ze stortten zich naar de deur.

Was 't de kerstman zelf, die daar voor hen op de drempel stond. Santa Claus in eigen persoon, van wie ze in de tijd dat ze in Amerika waren zo vaak hadden gehoord? Z'n rond, bruin verbrand gezicht straalde, ijspegels hingen aan zijn baard, hij droeg een bonten must met oorkleppen voor de kou, sneeuwvlokken kleefden aan zijn pels en op z'n rug droeg hij een pak.

Hij stond daar zo onverwacht, dat Ted en Hetty niet konden bekomen van hun verbazing en hem met wijd open ogen aanstaarden.

„Vrolijke Kerstmis! jongens”, riep de vreemdeling vrolijk. „Vader thuis? Dit is toch de cabin²⁾ van Mister de Jongh? Ik wist dat ik hem ergens zou kunnen vinden tussen kaap Hoorn en de Noord Pool! Ik ben op weg naar Johnson's Camp. Ben ik misschien de richting kwijt geraakt?”

„Van hier naar Johnson's is 't nog tien mijl”, zei Ted.

„Ik dacht dat ik te ver de rivier was gevolgd. Ik heb gereisd met het hondspan van Squirrel, maar hij bedankte er voor om op Kerstdag verder te reizen en zo ben ik de laatste mijlen alleen verder gegaan. Maar ik had niet op die sneeuwstorm gerekend”.

In de streken in het barre Noorden, waar de mensen zeldzaam zijn en door grote afstanden van elkander gescheiden, bloeit de gastvrijheid. 't Sprak dus vanzelf, dat Ted en Hetty den vreemdeling dadelijk binnen lieten. Ted hielp

---

¹⁾ „Christenen, ontwaakt en groet de blijde morgen”; een bekende Engelse psalm.

²⁾ hut.

hem 't pak van zijn rug los te maken en daarna gespte hij z'n sneeuwschoenen los. Hetty pookte het vuur wat op en begon de tafel te dekken.

„Vader niet thuis?” vroeg de vreemdeling, terwijl hij rond keek in de hut.

„Hij is weggegaan met de gendarmen . . . de „Royal Canadian Mounted Police” . . . om te helpen Jarvis Darkwood te vangen, de goudkoning”, zei Hetty gewichtig.

„Zo, zo, zitten ze Darkwood achterna? Nu dan hoop ik, dat je Vader geluk heeft. Er is een aardige beloning uitgelooft voor wie hem dood of levend uitlevert. En zitten jullie hier nu zo maar alleen? Jullie komen uit Holland, hè?”

„Drie jaar geleden zijn we al naar Amerika gegaan, maar hier wonen we pas een jaar”.

De man knikte.

„Hoe heten jullie?”

„Ted en Hetty de Jongh. En u?”

„Danvers . . . Godfrey Danvers uit Juneau”.

„Uit Juneau?”, riep Ted. „Dan had u best de gendarmen tegen kunnen komen. Vader is met hen naar Shagway en Juneau, voor zover we begrepen hebben”.

Danvers schudde z'n hoofd. „Zij hebben misschien berichten gekregen, die hen een andere richting hebben doen nemen”, zei hij. Weer keek hij rond. „Ik ben blij dat ik jullie hut gevonden heb. Ik heb niet veel zin in die laatste tien mijl naar Johnson's kamp, ofschoon ik wel graag bij mijn oude vrienden het kerstmaal had gegeten”.

„Ik geloof dat we nog een pak sneeuw te wachten hebben”, zei Ted, „ik zou 't maar uit mijn hoofd zetten om nog verder te trekken. Vader zou u ook nooit hebben laten gaan. U moet hier wachten tot 't wat opklaart”.

„Maar u moet u niet al te veel van ons kerstmaal voorstellen”, zei Hetty. „Vader zou met ons Kerstmis zijn gaan vieren bij vrienden, maar toen kwamen de gendarmen er tussen met die Darkwood-geschiedenis en stuurden het hele plan in de war”.

„Daar weet ik wel raad op”, zei Mr. Danvers. „Geef me mijn pak eens aan. Dan moeten jullie maar krijgen, wat ik voor Johnson's kamp bestemd had”. Hij maakte de riemen los en haalde een plumpudding te voorschijn en een doos chocolaadjes.

Ted's ogen glommen.

„Wat een bof”, zei hij.

„Mijn zuster heeft me die pudding gestuurd”, legde Danvers uit. „En zij heeft verstand van koken! Zij is huishoudster bij een rijke oude Heer, zie je! Zo, nu ziet de tafel er ineens veel kerstachtiger uit, en die soep, die je klaargemaakt hebt, geurt de pan uit! Laten we aan tafel gaan, ik sterf van honger!”

Al was Vader er niet, toch werd het een echt kerstmaal. Mr. Danvers vertelde spannende verhalen, waarnaar Ted en Hetty ademloos luisterden.

Toen het laatste stukje van de plumpudding voor Vader in de kast was gezet, stelde de gast een paar gezelschapsspelletjes voor. „Ken je geluid raden?” vroeg hij. „Dat is wel het leukste wat ik ken. Ik moet twee zakdoeken hebben — Ted, je zus en ik zijn nu blindeman. Zo, in orde. Wij gaan naast elkaar tegen de muur staan en jij moet je in de hut verstoppen. Je mag kruipen, of liggen, net wat je wilt. Dan vraag je: „waar ben ik?” en Hetty en ik moeten met onze vinger wijzen naar de plaats waar we denken dat het ge-

luid vandaan komt. Dan doen we met onze vrije hand de zakdoek af en kijken wiens vinger het meest in de richting van Ted's mond gewezen heeft. Maar als je gevraagd heb, mag je niet meer van plaats veranderen".

Het leek inderdaad een aardig spelletje.

Naast elkaar wachtten Hetty en Mr. Danvers.

„Waar ben ik?" riep Ted.

Hetty's vinger wees onmiddellijk naar een hoek en zakte een flink stuk. Ze trok de doek weg en zag er werkelijk haar broer gehurkt zitten, maar wat lager dan zij gedacht had. Maar Mr. Danvers wees veel te veel naar links.

„Jij hebt 't gewonnen", gaf hij toe. „Nu zal ik 't met je broer proberen".

Nu verstopte Hetty zich en dit keer was Ted het dichtst bij het doel, maar Mr. Danvers er opnieuw een flink eind vandaan.

„Grappig", zei hij, „vroeger was ik er juist zo'n baas in. Maar nu is de beurt aan jullie".

Naast elkaar stonden Ted en Hetty tegen de muur. Een lange pauze.

„Waar ben ik?" klonk de stem, en twee vingers wezen dadelijk recht vooruit.

„Dat was niet moeilijk", zei Ted. Hij trok z'n zakdoek weg, maar bleef als versteend staan, terwijl Hetty een angstig kreetje slaakte. Godfrey Danvers stond tegenover hen tegen de muur geleund met in elke hand een revolver.

Boos deed Ted een stap naar voren.

„Dat is een flauwe aardigheid", zei hij, „houd daarmee op, u maakt mijn Zuster bang".

„Blijf staan", klonk een barse stem, waaruit nu alle jovialiteit verdwenen was, en dadelijk begrepen Hetty en Ted, dat 't helemaal geen grapje was, maar bittere ernst.

„Wat wilt u?", vroeg Ted, en hij sloeg z'n arm beschermend om Hetty heen. „Wees maar niet bang, Zus".

„Wat ik wil", zei de gast, „dat zal ik je in een paar woorden vertellen. Maar je hoeft niet bang te zijn, als je alleen maar precies doet wat ik zeg".

„Maar Mr. Danvers . . .", begon Hetty.

„Zo heet ik niet . . .” Ted werd bleek. „U wilt toch niet zeggen, dat u . . .”
„Jarvis Darkwood ben? Juist. Je Vader schijnt me graag te willen ontmoeten, nu wat is dan eenvoudiger dan dat ik hem in zijn hut opzoek. En Kerstdag eigent zich al bijzonder voor bezoeken, niet waar?”

„Als ik u was, zou ik maar liever doorgaan naar Johnson's kamp”, zei Ted.
In Johnson's kamp stel ik niet zoveel belang als in de hut van de Jongh. Ik weet uit goede bron, dat je Vader kort geleden goud gevonden heeft, als je me zegt waar het is, ben ik in vijf minuten verdwenen”.

„Wie heeft u dat verteld?” riep Ted.

„Een kameraad van je Vader, die te diep in het glaasje gekeken had en niet precies meer wist wat hij zei. Kom, vertel het me en ik ga weg”.

Ted bewoog zich niet, maar Hetty maakte een smekend gebaar.

„Toe — Mr. Darkwood. We hebben zo prettig met elkaar gegeten. Bederf 't nu niet”.

„'t Spijt me, Hetty. Ik heb goud nodig en daarvoor alleen ben ik naar deze hut gekomen”.

„'t Is een gemene streek”, zei Ted bitter, die dacht wat zijn Vader bij zijn thuiskomst wel zeggen zou, als hij alles wat hij met zo'n moeite gewonnen had, gestolen vond.

Darkwood haalde zijn schouders op.

„Voor ik tot drie heb geteld, wil ik weten waar het goud is”, zei hij. „Een!”

Ted stak onverschillig z'n handen in z'n zakken.

„Twee”.

„Ted!”, schreeuwde Hetty. „Je ziet toch wel dat het menens is. Vader zou toch liever 't goud verliezen dan ons!” Ze wees naar de zwarte kist: „Daar is het!”

„Haal hem hier”.

Hetty gehoorzaamde.

„Maak hem open”.

„Hij zit op slot”.

„Waar is de sleutel?”

„Die draagt Vader altijd in zijn zak”.

„Blijf dan staan waar je bent”. Darkwood greep de bijl en met één slag versplinterde hij de deksel, in de kist lag een verzegelde zak.

Jarvis Darkwood knikte tevreden, hij tilde de zware zak op en liet hem in zijn rugzak glijden.

„Zo”, zei hij, „en nu zal ik niet langer van jullie gastvrijheid misbruik maken”. Hij trok z'n bontjas aan, gespte de rugzak om en trok de deur achter zich dicht. Door het raam staarden Hetty en Ted hem na, een donkere figuur op de witte sneeuw.

Ted maakte een beweging of hij hem achterna wilde gaan, maar Hetty hield hem tegen: „Niet doen, Ted. We hebben niets verkeerd gedaan, Vader zal het begrijpen”.

Somber staarde Ted voor zich uit.

„Een prettige thuiskomst voor Vader”, zei hij, „hij zal weer helemaal opnieuw moeten beginnen. We moeten iets doen. Ik zal naar Johnson's kamp gaan en alles vertellen. De kerel zal wel een goede voorsprong op ons hebben, maar Kerstmis of geen Kerstmis, ze zullen er vast allemaal op uit gaan om hem te vangen”.

„Ik ga met je mee, Ted”, zei Hetty. „Vader zei wel, dat we de hut niet alleen mochten laten, maar dat was natuurlijk om het goud. Dat hoeft nu tenminste niet meer”.

Ted aarzelde, hij keek naar de grijze sneeuwvlucht — „je hebt gelijk, Zus”, zei hij. „We moeten elkaar niet alleen laten”.

Vlug trokken ze hun jassen aan, zetten hun bonten mutsen op en gespten hun ski's aan. Ted nam de bijl mee.

Even later gleden ze zwigend over het onmetelijke sneeuwveld.

Ze hadden juist de beschutting van de pijnbomen bereikt, toen het opnieuw begon te sneeuwen. De schemering begon al te vallen en ze haastten zich zoveel ze konden, want een sneeuwstorm is in die streken niet zonder gevaar.

Plotseling hield Ted zijn vaart in, de sneeuw stooft om hem heen en Hetty keek hem vragend aan.

„Hoorde je dat?” vroeg Ted angstig.

„Wat?” Hetty luisterde. Ja, zij hoorde nu ook duidelijk iemand kreunen en meteen zag zij aan de kant van de weg een zwarte gedaante liggen.

De kinderen haastten zich er heen.

„Het is Darkwood”, zei Ted, terwijl hij zich over den man heenboog.

De man lag met gesloten ogen en de omgewoelde sneeuw liet duidelijk zien, dat hier een worsteling had plaats gevonden.

Ted wees naar verse sporen in de sneeuw.

„Hij is aangevallen door een grizzly beer”, zei hij. „Wat een geluk voor ons, Hetty. We zullen hem de rugzak afdoen en er mee naar huis teruggaan”.

Maar Hetty schudde het hoofd.

„Als we hem hier laten liggen”, zei ze, „betekent dat de dood voor hem. Hij zal zeker doodvriezen, of de beer zal terugkomen. We moeten hem meenemen naar huis en daar verzorgen”.

„Als Vader thuis komt, vindt hij de vos gevangen in z'n eigen hut”, zei Ted grimmig.

Maar weer schudde Hetty van neen.

„Het is gemeen wat hij gedaan heeft”, zei ze, „maar wij mogen een gewonde niet in handen van de politie spelen. Ons goud zullen we terugnemen, daar hebben we recht op . . .”.

„Maar ik zie de rugzak nergens!” viel Ted haar plotseling ontsteld in de rede.

Hetty schrok.

„Hij ligt misschien ergens op de grond”, veronderstelde ze. Maar hoe ze ook keken, de rugzak was nergens te zien, wel vonden ze aan de kant van de weg een kleine slee, die onderstboven gevallen was. De sporen toonden aan, dat Darkwood hiermee op de plek gekomen was, waar de beer hem waarschijnlijk van uit een laag bosje had besprongen.

De vlokken begonnen al dichter te vallen. Met inspanning van al hun krachten tilden de kinderen den zwaren man op en legden hem op de slee, toen ging het terug naar huis. Maar vlug schoten zij niet op. Het kostte grote moeite de slee met de zware last de heuvels op te trekken.

De avond was gevallen toen zij de hut bereikten. Met een zucht van verlichting zag Hetty dat Vader nog niet terug was gekeerd, het was nu waarschijnlijk, dat hij de nacht nog uit zou blijven.

Toch wisten zij niet goed, wat zij met den gewonden man moesten beginnen.

„Toen ik bij de Tomkins was”, zei Ted, „toen er dat ongeluk met dien hout-

hakker gebeurde, goot mijnheer wat brandewijn tussen zijn lippen, toen kwam hij weer bij”.

Hetty stookte het vuur weer op, dat gelukkig nog smeulde, zij legden de matras uit Vader's bed er voor op de grond. Ted ging op zoek naar de fles met brandewijn. De man kreunde, toen zij bij hem neerknielden, maar hij sloeg de ogen niet op. Toen legde Hetty nog zorgvuldig een koud compres op zijn voorhoofd.

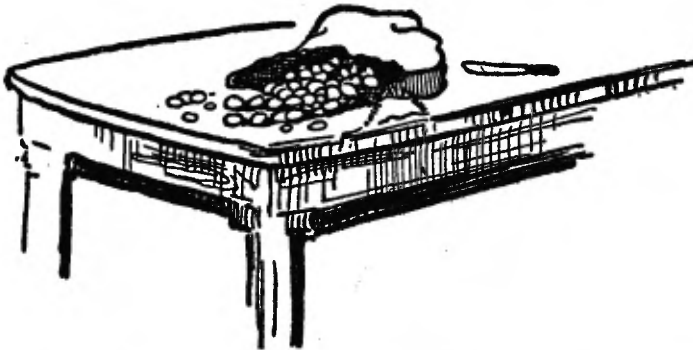
Zij bleven, voor zij gingen slapen, nog even staan kijken voor het venster. De maan was opgekomen en wierp zilveren stralen op de sneeuw, de sterren fonkelden.

Het was een bewogen Kerstdag geweest.

Ted dacht aan het gestolen goud en wat Vader zeggen zou, of hij den dief aan de politie uit zou leveren, of hem als zijn gast beschouwen. Gastvrijheid had ongeschreven wetten, maar toch . . .

Hetty dacht aan den zieken man, wat zij nog voor hem zou kunnen doen. Zij verlangde naar Vader en vreesde toch zijn thuiskomst.

Herinneringen aan vroeger doemden weer bij haar op. De kerstboom van de Zondagsschool — hoe ver en vredig leek dat, vergeleken bij het leven hier in de wildernis. Zij zuchtte. Het goud had de weg terug betekend, en nu . . . hoe onzeker was de toekomst.

Toen zij in bed stapte, besloot zij vroeg wakker te worden, om naar de zieke te kijken, maar zij was moe, zó moe . . . voor zij het wist was zij in slaap gevallen.

Toen zij wakker werd, scheen de zon in haar kamertje. Even moest zij zich bezinnen wat er allemaal toch gebeurd was, maar opeens wist zij het weer.

Haastig sprong zij uit bed, Ted sliep nog, zij hoorde zijn rustige ademhaling.

Voorzichtig deed zij de deur van de woonkamer open. Voor de haard lag de matras, de dekens, waarmee zij Darkwood had toegedekt, waren er afgegleden, de matras was leeg . . .

Verschrikt ging zij Ted roepen.

„Je droomt”, zei hij slaperig, maar hij stond toch dadelijk op.

Ook hij keek behoedzaam om de deur, ja de matras was leeg, en de kamer was leeg! De grendel was van de deur geschoven, de vogel was gevlogen.

„'t Is maar goed, dat hij het goud al had”, zei Ted, „anders had hij het nu stellig meegenomen”.

„Ik ben blij, dat hij toch weer beter geworden is”, zei Hetty. „hij leek zo

ziek gisteravond, en als de politie hem hier vandaag gevonden had, was het toch akelig geweest. Ik denk dat hij heel arm is, dat hij het goud van ons stal".

„Vandaag of morgen zullen ze hem toch wel krijgen", gromde Ted.

Ze gingen zich aankleden, maar toen Ted de deur wilde opendoen om water te gaan halen, klemde hij, of iets zwaars er van buiten tegen aangelegd was.

Hij duwde en duwde, en eindelijk week hij, maar voor zijn verbaasde ogen lag daar op de sneeuw de verzegelde zak!

„Hetty", riep hij.

Hetty kwam toelopen.

„Wat is er?" vroeg zij, toen zag ook zij de zak en slaakte een kreet van vreugde.

„Het goud! En kijk, een briefje ligt er bij".

Ted bukte zich.

„Prettige Kerstmis", las hij, „en dank voor jullie goede zorgen.

Jarvis Darkwood".

DE DATUM VAN ONS KERSTFEEST.

Nu, die weet iedereen, denk je, 25 en 26 December. Maar zo heel zeker is het helemaal niet.

Je begrijpt best, dat het erg moeilijk is, precies te weten wanneer Jezus nu eigenlijk geboren is. Dus over de juiste datum kunnen we niet gaan twisten. Dat zal een onderlinge afspraak moeten zijn.

Nu, in het begin van het Christendom, werd een heel andere dag als Jezus' geboortedag gevierd, n.l. 6 Januari. Die heette in de oud-kerkelijke kalender Epifanias Domini, d.w.z. Verschijning des Heren.

Hoe is nu die datum veranderd? Wel, daar hebben onze eigen voorouders, de Germanen, invloed op gehad, ook al wisten ze er zelf niets van.

Toen de Christen-zendingen hier kwamen om de overwinning van het licht der genade op de duistere nacht der zonde te prediken, vonden ze in deze noordelijke, koude en aan lange winters blootgestelde gewesten een soortgelijk feest: het joelfeest, dat eigenlijk de blijdschap uitdrukte over het weer lengen der dagen na de langste nacht op 21 December. De ergste duisternis was weer voorbij, zo stelden de bewoners dezer landen al spoedig vast, en de dagen zouden weer gaan lengen, de zon zou winnen aan kracht en warmte en de zomer zou weer zegevieren. Dus ook een soort overwinning van het licht op de duisternis.

Die zendingen nu, wier bedoeling was, hun prediking bij zovelen ingang te doen vinden als ze maar bereiken konden, grepen dit feest met beide handen aan om te verkondigen: Wat jullie geloofden en verwachtten, waar jullie dankbaar en verzekerd door waren, daarvan prediken wij ook. Het is ook de overwinning van het licht op de duisternis. En ons feest vieren wij ook zowat op dezelfde dag. En in Rome stelden ze voor, de geboortedag van Jezus te doen vieren op de dag van het oude Joelfeest, dus ongeveer 25 en 26 December. En zo is het gebleven tot de huidige dag.

H. Cr.

De heilige Driekoningen

Muziek J. L. A. Cuperus

Woorden D. A. Cramer Schaap

12/8 Zeg, heb je ze wel ge-hoord van nacht, toen ze stil-le-tjes langs zijn ge-ko-men Voor-

op reed Bal-tha-sar op zijn ka-meel, zijn man-tel was rood, en zijn tul-band was geel, en zijn

staf rees tot bo-ven de boo-men. *dim.* *pp* Dan kwa-men Cas-par en Mel-chi-or, met *p*

wat zij het Kin-de-ke brach-ten De kost-lij-ke myr-rhe, het kost-ba-re goud, snel

re-den zij voort want de nacht was koud, en nog lang was de tocht die hen wacht-te *pp* Zij *p*

waren op weg naar het Heilige Land, zij gingen het kindje ontmoeten zij werden niet moe en zij voelden geen kou, zij

wis-ten wel Wie hen daar wach-ten zou Gij vor-sten breng Je-zus mijn groe-ten. *rit.* *breed*

Een werkelijk nuttig geschenk voor uw kind(eren)?

Een geschenk waarmede zij **EEN GEHEEL JAAR** niet alleen tevreden, maar overgelukkig zijn? Wat hun telkens, opnieuw een groote vreugde is? Waarmede zij zich elk uur van den dag, dat zij vrij zijn, bezig houden?

Er is geen nuttiger, mooier en aangenamer geschenk denkbaar dan een abonnement op:

„ZONNESCHIJN”

TIJDSCHRIFT VOOR JONG NEDERLAND, VOOR SLECHTS f 5.80 PER JAAR
(excl. porto 45 ct.), met inbegrip van een aardig leesboek.

Eenige der vele rubrieken:

Vervolgverhaal, Wereldnieuws, speciaal Jongensverhaal, speciaal Meisjesverhaal, Knutsel- en Handwerkjes, Foto's, Sprookjes, Vragenbus, Sportrubriek, Wist je dat?, Beroemde Personen, Muziekhoekje, Van vroeger en nu, Postzegels, Uit vreemde Landen, Vreemde talenstukjes, Electriciteit, Grappen, enz. enz., en vooral niet te vergeten onze aardige en nuttige „Zonneschijn-Club”. — Dan komt ook nog „KIEKEBOE”, acht pagina's voor de kleinere kinderen van 5—8 jaar.

Hoe onmisbaar „ZONNESCHIJN” voor de jeugd is, bewijzen de beoordeelingen van ouders, die voor hun kinderen geabonneerd zijn en waarvan wij onderstaand er eenige laten volgen:

Een paar maanden geleden heb ik mijn abonnement opgezegd, maar de jongens zijn zoo ontstemd, dus schrijft U mij maar weer spoedig in als lid en stuurt U zoo spoedig mogelijk de nummers.

Mevr. A. K.

Ik vind „Zonneschijn” het leukste blad van alle bladen

P. v. d. H.

Wat een fijn nummer was dat vliegnummer. Vooral de Holland-Indië lijn vond ik erg interessant. Ik hoop, dat er nog eens gauw wat over de vliegmaschine in „Zonneschijn” komt en weer met zulke prachtige foto's.

H. v. L.

Ik zou „Zonneschijn” niet graag willen missen.

M. de Gr.

Ongevraagd bereikten ons bovenstaande waardeerende woorden. En zoo komen er dagelijks tal van brieven.

Laat Uw kind niet langer zonder „Zonneschijn”. „Zonneschijn” brengt Uw kind inderdaad Zonneschijn!

Vraagt gratis Proefnummer aan bij uw Boekhandel of bij de Uitgeefster.

Uitgeversmaatschappij W. DE HAAN N.V. — Utrecht.